Cuntas Leithreasa 2024

Vóta 34

Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 34, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le hiniúchadh.

I gcomhréir leis an gceanglas sin, d’ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an méid a caitheadh sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 ar thuarastail agus ar chostais Oifig an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, lena n-áirítear deontais d’Údaráis Áitiúla, deontais agus costais eile i ndáil le tithíocht, seirbhísí uisce, scéimeanna ilghnéitheacha, fóirdheontais, deontais agus deontais áirithe faoi scéimeanna airgead teoranta a íoc.

Cuirtear an t-olltoradh caiteachais i gcomparáid leis na suimeanna

- a dheonaigh Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2024, lena n-áirítear an méid a d’fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí i gcabhair caiteachais don bhliain, agus
- foráladh do sheirbhísí soláthair caipitil in 2024 as leithreasuithe 2023 nár caitheadh, faoi na socruithe géillte iarchurtha a bunaíodh faoi Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004.

Dlitear barrachas de €10,998 a ghéilleadh don Státchiste.

Tá an ráiteas ar bheartais agus ar phrionsabail chuntasaíochta agus nótaí 1 go 7 mar chuid den chuntas.

Feidhmeanna a aistriú

Aistríodh freagracht as na feidhmeanna riaracháin agus aireachta urthrá chuig an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide (Vóta 29) le héifeacht ón 1 Eanáir 2024 (IR 236 de 2024).

Ráiteas faoi bheartais agus phrionsabail chuntasaíochta

Cuireadh na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le táirgeadh cuntas leithreasa mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe i gciorclán 20 de 2024 i bhfeidhm agus an cuntas á ullmhú. Áirítear ann úsáid a bhaint as Caighdeáin Chuntasaíochta Rialtais Lárnacha (CCRL) a bhfuil feidhm leo ón 1 Eanáir 2024.

Chun aistriú an chuntais leithreasa chuig CCRL a éascú, fuair an Roinn maoluithe i ndáil leis na caighdeáin seo a leanas.

CCRL 13 Léasanna

Tá an Roinn i mbun athbhreithnithe ar a léasanna oibriúcháin chun a chinntiú go bhfuil an caighdeán chun iad a chur san áireamh i gCuntas Leithreasa 2025 á chomhlíonadh go hiomlán.

CCRL 17 Réadmhaoin, fearas, agus trealamh

Níl sócmhainní réadmhaoine aitheanta sna ráitis airgeadais de réir CCRL 17

Níl réadmhaoin, ina gcuimsítear talamh agus/nó foirgnimh a aithnítear ag costas atá cothrom le €73 milliún athluacháilte fós de réir CCRL 17:42A agus 17:44.

Tá pleananna i bhfeidhm chun luacháil na sócmhainní réadmhaoine a dhéanamh de réir aicme agus tá an réadmhaoin sin aitheanta sna ráitis airgeadais laistigh den tréimhse aistrithe fhoriomlán cúig bliana a shamhlaítear sa treoir feidhmithe le CCRL 17. I rith na tréimhse céanna, déileálfar freisin le haon saincheist bhreise cosúil le comhpháirteanna sócmhainne a shainaithint agus anailís a dhéanamh ar athluachálacha stairiúla chun a chinntiú go bhfuil CCRL 17 á chomhlíonadh go hiomlán.

Luacháil sócmhainní

Tá úinéireacht seacht bpáirc náisiúnta dílsithe don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Is iad páirceanna náisiúnta Bhoirne, Chonamara, Ghleann Bheatha, Páirc Náisiúnta na Mara,, Chill Airne, Shléibhte Chill Mhantáin agus Néifinne Fiáine.

Ní dhearnadh talamh ná foirgnimh atá suite laistigh de na páirceanna náisiúnta a luacháil agus ní léirítear iad sa ráiteas maidir le sócmhainní seasta. Cuirtear sócmhainní eile atá suite sna páirceanna, amhail trealamh agus feithiclí, san áireamh sa ráiteas maidir le sócmhainní seasta.

Rinneadh sócmhainní oidhreachta a luacháil gan chostas toisc nach féidir luach leordhóthanach i dtéarmaí airgeadais a thabhairt orthu.

Dímheas sócmhainní caipitil

Ríomhtar agus gearrtar dímheas ar réadmhaoin, fearas agus trealamh agus amúchadh sócmhainní doláimhsithe de réir CCRL 17 agus CCRL 31 faoi seach.

Ní dhéantar talamh a dhímheas.

Seo a leanas saolréanna ionchais agus rátaí gaolmhara dímheasa/amúchta aicmí suntasacha sócmhainní caipitil.

Aicme sócmhainne	*Saolré ionchais*	*Ráta dímheasa/ amúchta*
Foirgnimh	20 bliain	5%
Trealamh radair	15 bliain	6.66%
Bogearraí faighte/forbartha	10 mbliana	10%
Gléasra agus innealra	10 mbliana	10%
Troscán agus feistis	10 mbliana	10%
Mótarfheithiclí	5 bliana	20%
Ceadúnais bhogearraí	5 bliana	20%
Trealamh oifige agus TF	5 bliana	20%

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as córas rialaithe airgeadais inmheánaigh

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a choimeád agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs na ndualgas eile atá orm mar Ard-Rúnaí.

Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a thabhairt go gcosnaítear na sócmhainní, go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart, agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil.

Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a choinneáil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí maidir le riachtanais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chun acmhainní daonna agus seirbhísí comhroinnte párolla a sholáthar.

Braithim ar litir dhearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte go bhfeidhmítear na rialuithe cuí maidir le soláthar seirbhísí comhroinnte don Roinn seo.

Timpeallacht um Rialú Airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe lena n-áirítear na gnéithe seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm le linn dom mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe airgeadais inmheánaigh a chomhlíonadh.
- Tá taifead déanta ar nósanna imeachta do phríomhphróisis ghnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus freagrachta.

- Go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a gcoimeádann an lucht ardbhainistíochta é faoi athbhreithniú.
- Go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Go bhfuil córas bainistithe riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn.
- Go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a áirithiú.
- Go bhfuil treoirlínte cuí maidir le rialú infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistithe tionscadail ann.

Iniúchadh Inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá faofa agamsa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar rioscaí, lena n-áirítear rioscaí airgeadais a nochtar don Roinn agus tá a pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, atá faofa agam féin agus comhaontaithe ag an gCoiste Iniúchóireachta, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé mar aidhm ag na pleananna sin na príomhrialuithe a chumhdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Déanaim féin agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go ndéantar gníomh leantach i dtaca le tuarascálacha na feidhme iniúchta inmheánaigh.

Soláthar

Cinntíonn an Roinn go bhfuil béim chuí ar dhea-chleachtas maidir le soláthar agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte iomchuí go léir a áirithiú. In 2024, b'ionann an caiteachas iomlán ar earraí, ar sheirbhísí gairmiúla agus ar sheirbhísí ar conradh eile agus €77 milliún.

Tá sonraí maidir le 32 chonradh neamhiomaíoch ar fiú €4,223,684 de bhreis ar €25,000 (gan CBL) iad san áireamh sa tuairisceán bliantúil maidir le ciorclán 40/2002 curtha ar fáil ag an Roinn don Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Chloígh an Roinn leis na treoirlínte ábhartha cé is moite de chonradh amháin sa bhreis ar €25,000 (gan CBL) a bhí cothrom le €87,753 (gan CBL). Leantar leis an gconradh do sheirbhísí teileafónaíochta TFC sin go dtí go gcuirfear an próiseas soláthair tairisceana i gcrích, a bhfuiltear ag obair air faoi láthair. Tá sé i gceist ag an Roinn conradh comhlíontach a chur i bhfeidhm in 2025.

Cuireadh an conradh thuas san áireamh sa tuairisceán bliantúil 40/2002 dá dtagraítear thuas.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn lena ndéantar sainaithint agus tuairisciú ar na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistithe atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus rinneadh iad seo a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a suntais. Déanann an Coiste Riosca agus an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar an gclár ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear torthaí na measúnuithe seo, agus an mhonatóireacht leanúnach a dhéanann an tAonad Gnó, chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh d'fhonn a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Tugtar mionsonraí sa chlár rioscaí ar na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí agus an fhreagracht as oibriú rialuithe a leagtar ar bhaill foirne ar leith a mhaolú.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Déantar athbhreithniú lárnach ar an gclár riosca agus déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú rialta ar na rioscaí ardleibhéil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh a aithníodh a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistithe riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an lucht ardbhainistíochta sinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe airgeadais inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna Rialaithe Airgeadais Inmheánaigh

Chuir Aonad Iniúchóireachta Inmheánaí (AII) iniúchadh ar chreat rialaithe airgeadais inmheánach na Roinne i gcrích, agus díríodh go sonrach ar bhainistiú agus ar thuairisciú buiséid, cuntais fionraí, sócmhainní airgid agus bainc agus seasta. Is í an tuairim iniúchóireachta fhoriomlán atá sannta don iniúchóireacht ná dearbhú leordhóthanach, agus chinn an AII go raibh formhór na bpríomhrialuithe i bhfeidhm agus ag feidhmiú go héifeachtach. Treiseoidh cur chun feidhme na moltaí a rinneadh agus a comhaontaíodh sa tuarascáil timpeallacht rialaithe fhoriomlán na Roinne tuilleadh.

I ndáil le sannacháin iniúchóireachta eile curtha i gcrích ag AII in 2024; cé gur sainaithníodh in AII feabhsuithe riachtanacha ar rialuithe Aonad Gnó aonair, níor sainaithníodh aon laige i rialuithe airgeadais inmheánacha a bhí mar bhonn le caillteanas ábhartha in AII.

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

27 Márta 2025

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Tuarascáil le cur faoi bhráid Dháil Éireann

Vóta 34 Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta
Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 34 Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 34 Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Tuairisciú ar ábhair atá bainteach le Vóta 34

Áirítear le *Tuarascáil 2024 ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* rannáin ina dtéitear i ngleic leis na cúrsaí seo a leanas a bhaineann le Vóta 34, nó le cistí arna riar ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

- Le Caibidil 2 tugtar forléargas ar an maoiniú a soláthraíodh d'údaráis áitiúla ó ghníomhaireachtaí an Rialtais Láir, lena n-áirítear ó Vóta 34 agus ón gCiste Rialtais Áitiúil
- Le Caibidil 15 iniúchtar na sásraí atá i bhfeidhm chun faireachán a dhéanamh ar an nasc idir an maoiniú a soláthraíodh faoi chlár tithíochta Vóta 34, agus an t-aschur tithíochta a baineadh amach.

Seamus Mac Cárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

19 Meán Fómhair 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an méid seo a leanas

- an cuntas leithreasa a ullmhú i gcomhréir le halt 22 den Exchequer and Audit Departments Act, 1866
- a áirithiú go mbeidh an cuntas leithreasa i gcomhréir le ceanglais na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, agus le hordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin
- rialtacht na n idirbheart a áirithiú, agus
- cibé rialú inmheánach a chur chun feidhme a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun ullmhú an chuntais leithreasa a chumasú, saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa agus tuairisciú air sin do Dháil Éireann á rá cibé acu, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair i gceart sa chuntas.

Is é an cuspóir atá agam agus an t iniúchadh á dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Tá dearbhú réasúnach ina ardleibhéal dearbhaithe, ach ní ráthaíocht atá ann go mbraithfear le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ar bhonn aonair nó ar an gcomhiomlán, go bhféadfaí a mheas le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Ar an dóigh sin,

- Sainaithním na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a thabhairt ar an gcuntas leithreasa, agus déanaim measúnú air sin, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrach do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a sholáthar le mo tuairim. Tá riosca níos mó ag baint le gan míráiteas ábhartha a thagann as calaois a bhrath ná ceann a thagann as earráid a bhrath, ós rud é gur féidir go mbeidh claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomhartha intinneacha, mífhaisnéisí nó sárú ar rialú inmheánach i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha maidir leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta atá iomchuí sna himthosca a dhearadh, ach ní dhéanaim amhlaidh chun tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* na Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta i leith, i measc ábhair eile, raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí iniúchóireachta suntasacha, lena n áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (ar ar leanúint)

Tuairiscím, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairimse,

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a d'éiligh mé le haghaidh m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun gur féidir iniúchadh a dhéanamh go fonnmhar agus i gceart ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Le mo thuairim ar an gcuntas leithreasa, ní chlúdaítear ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta maidir le rialú inmheánach airgeadais, ná ní chuirim in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe maidir leis sin.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, ar an dóigh sin, breithniú a dhéanamh ar cé acu atá an fhaisnéis atá ann ar neamhréir ábhartha leis an gcuntas leithreasa nó leis an eolas a fhaightear ann le linn an iniúchta, nó más cosúil gur tugadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le fianaise eile a fháil faoi rialtacht idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Ceanglaítear orm a thuairisciú, faoi alt 3 den Acht um Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, má shainaithním aon chás ábhartha inarb amhlaidh nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na gcríoch atá beartaithe nó inarb amhlaidh nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ceanglaítear orm freisin, faoi Acht 1993, tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as mo chuid iniúchtaí ar na cuntais leithreasa a mheasaim a bheith iomchuí. Sna cásanna sin, leis na tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa ábhartha tagraítear don chaibidil nó do na caibidlí ábhartha i mo *Thuarascáil bliantúil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí*.

Vóta 34 Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Cuntas Leithreasa 2024

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir					
A	Tithíocht				
	Bunfhoinse	4,021,066			
	Géilleadh iarchurtha	115,000			
	Forlíontach	1,114,200			
			5,250,266	5,320,671	3,891,087
B	Uisce agus Muirí				
	Bunfhoinse	1,807,209			
	Géilleadh iarchurtha	11,300			
	Forlíontach	113,000			
			1,931,509	1,897,651	1,757,566
C	Rialtas Áitiúil				
	Bunfhoinse	545,089			
	Géilleadh iarchurtha	1,700			
	Forlíontach	68,000			
			614,789	634,424	583,330
D	Pleanáil				
	Bunfhoinse	233,513			
	Géilleadh iarchurtha	8,700			
			242,213	202,764	179,905
E	Met Éireann		58,399	43,662	38,241
F	Oidhreacht				
	Bunfhoinse	252,149			
	Géilleadh iarchurtha	4,300			
	Forlíontach	4,800			
			261,249	253,886	213,004
Ollchaiteachas					
	Bunfhoinse	6,917,425			
	Géilleadh iarchurtha	141,000			
	Forlíontach	1,300,000			
			8,358,425	**8,353,058**	**6,663,133**
Lúide					
G	**Leithreasaí i gcabhair**		**70,854**	**76,485**	**77,646**
Glanchaiteachas					
	Bunfhoinse	6,846,571			
	Géilleadh iarchurtha	141,000			
	Forlíontach	1,300,000			
			8,287,571	**8,276,573**	**6,585,487**

Barrachas

Tá barrachas an mhéid a soláthraíodh os cionn an ghlanmhéid a feidhmíodh faoi dhliteanas le géilleadh don Státchiste. Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004, féadfar iomlán na leithreasuithe neamhchaite, nó cuid díobh, i leith seirbhísí soláthair caipitil a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin.

	2024	**2023**
	€	**€**
Barrachas	10,998,004	155,254,208
Géilleadh iarchurtha	—	(141,000,000)
Barrachas le géilleadh	**10,998,004**	**14,254,208**

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

27 Márta 2025

Nótaí a ghabhann leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2024

		2024	2023
	€000	**€000**	**€000**
Costas an chláir		8,211,845	6,532,971
Tuarastal		112,678	102,411
Neamhphá		28,535	27,751
Ollchaiteachas		**8,353,058**	**6,663,133**
Lúide			
Leithreasaí i gcabhair		**76,485**	**77,646**
Glanchaiteachas		**8,276,573**	**6,585,487**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(17,807)		
Dímheas	4,944		
Caillteanas ar dhiúscairtí	39		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2)			
Ceannacháin	(3,429)		
Amúchadh	189		
		(16,064)	(24,811)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhardail	279		
Méadú i réamhíocaíochtaí	(1,310)		
Méadú ar ioncam fabhraithe	(2,163)		
Laghdú ar choiste fálacha imrothlacha na Gníomhaireachta Tithíochta	54,282		
Méadú ar fhorálacha	441		
Méadú i gcostais fhabhraithe	65,089		
		116,618	5,207
Caiteachas díreach		**8,377,127**	**6,565,883**
Caiteachas a iompraíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		36,088	33,888
Measchíosanna		3,780	4,231
Glanchostas an chláir		**8,416,995**	**6,604,002**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na méideanna seo a leanas maidir le Vóta 34 a iompraítear in áiteanna eile.

		2024	2023
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	41	41
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	31,161	29,264
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	2,101	1,942
Vóta 18	Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	175	174
Vóta 20	An Garda Síochána	259	235
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	2,267	2,125
An Príomh-Chiste – pinsin aireachta		84	107
		36,088	**33,888**

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024	2023
		€000	€000
Sócmhainní seasta			
Réadmhaoin, fearas agus trealamh	2.1	102,338	90,145
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	5,666	1,505
		108,004	**91,650**
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	51,371	183,317
Fardail	2.4	—	279
Réamhíocaíochtaí	2.5	3,302	1,992
Ioncam fabhraithe	2.6	6,266	4,103
Ciste Fáltais Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta	7.2	13,706	67,987
Iarmhéideanna dochair eile	2.7	2,265	1,704
		76,910	**259,382**
níos lú			
Dliteanais reatha			
Soláthair	2.8	441	—
Costais fhabhraithe	2.9	94,050	29,076
Iarmhéideanna sochair eile	2.10	49,156	43,670
Glanmhaoiniú Státchiste	2.11	4,480	141,351
		148,127	**214,097**
Glan-shócmhainní/(dliteanais) reatha		**(71,217)**	**45,285**
Glansócmhainní		**36,787**	**136,935**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.12	**36,787**	**136,935**

2.1 Réadmhaoin, fearas agus trealamh

	Talamh agus foirgnimh [a]	Feithiclí agus trealamh	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Sócmhainní atá á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Costas nó luacháil [b]						
Ar an 1 Eanáir 2024	65,395	20,517	25,393	4,132	10,036	125,473
Breiseanna	11,479	2,526	1,223	117	2,339	17,684
Sócmhainní a cuireadh in úsáid	—	—	9,805	—	(9,805)	—
Coigeartú ón mbliain roimhe [c]	(366)	—	—	—	—	(366)
Diúscairtí	—	(124)	(3,166)	(218)	—	(3,508)
Sócmhainní a aistríodh amach	—	—	(12)	(7)	—	(19)
Ar an 31 Nollaig 2024	76,508	22,919	33,243	4,024	2,570	139,264
Dímheas carntha						
Ar an 1 Eanáir 2024	2,814	9,417	20,766	2,331	—	35,328
Dímheas don bhliain	448	2,564	1,866	66	—	4,944
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(85)	(3,166)	(218)	—	(3,469)
Dímheas ar aistrithe	—	—	(8)	(7)	—	(15)
Coigeartuithe ón mbliain roimhe [d]	116	—	22	—	—	138
Ar an 31 Nollaig 2024	3,378	11,896	19,480	2,172	—	36,926
Glansócmhainní						
Ar an 31 Nollaig 2024	**73,130**	**11,023**	**13,763**	**1,852**	**2,570**	**102,338**
Ar 31 Nollaig 2023	62,581	11,100	4,627	1,801	10,036	90,145

Nóta
[a] Níl talamh agus foirgnimh i bpáirceanna náisiúnta atá faoi úinéireacht an Stáit san áireamh. Féach ar an ráiteas faoi bheartais agus phrionsabail chuntasaíochta.
[b] San áireamh i gcostas nó luacháil tá roinnt sócmhainní a fuarthas ar chostas níos lú ná €10,000 roimh an 1 Eanáir 2021.
[c] Bhí clár sócmhainní seasta 2023 san áireamh go mícheart i gcostais talún
[d] Sainaithníodh i rith athbhreithnithe roinnt sócmhainní a raibh dímheas mícheart luaite leo i mblianta roimhe sin.

2.2 Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí a fhaightear/a fhorbraítear	Sócmhainní atá á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000
Costas nó luacháil			
Ar an 1 Eanáir 2024	3,561	1,497	5,058
Breiseanna	501	2,935	3,436
Sócmhainní a cuireadh in úsáid	916	(916)	—
Coigeartú [a]	997	—	997
Ar an 31 Nollaig 2024	5,975	3,516	9,491
Amúchadh carntha			
Ar an 1 Eanáir 2024	3,553	—	3,553
Amúchadh don bhliain	189	—	189
Coigeartú [a]	83	—	83
Ar an 31 Nollaig 2024	3,825	—	3,825
Glansócmhainní			
Ar an 31 Nollaig 2024	**2,150**	**3,516**	**5,666**
Ar 31 Nollaig 2023	8	1,497	1,505

Nóta [a] Baineann sé seo le sócmhainn nár cuireadh san áireamh i gcuntas 2023

2.3 Banc agus airgead tirim

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéideanna PMG agus airgead tirim	51,247	183,311
Iarmhéid cuntas bainc tráchtála	124	6
	51,371	**183,317**

2.4 Fardail

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Beostoc	—	107
Ábhair thógála	—	117
Eile	—	46
Tomhaltáin TF	—	9
	—	**279**

2.5 Réamhíocaíochtaí

ar 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Tacaíocht do bhogearraí	1,571	1,341
Ranníocaíocht idirnáisiúnta	51	29
Riarachán	691	446
Réamhíocaíochtaí eile	989	176
	3,302	**1,992**

2.6 Ioncam fabhraithe

ar 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Tobhach pinsin	3,526	3,413
Fáltais Met Éireann	2,449	681
Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	158	—
Ilghnéitheach	129	—
Táillí iniúchta	4	9
	6,266	**4,103**

2.7 Iarmhéideanna dochair eile

ar 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Tionscadail oidhreachta		
LIFE Atlantic Crex [a]	449	—
Comhpháirtíocht Straitéiseach Fháilte Éireann	420	397
Scéim Athchóirithe agus Athshlánúcháin Díchoimisiúnaithe Feabhsaithe	329	185
Teach Chill Airne	161	161
Coill na dTóimí	142	142
Tionscadal Comhtháite LIFE na dTailte Portaigh agus an Phobail[a]	141	26
Tionscadail oidhreachta eile	21	139
Cairde Éanlaith Éireann 2020/2021	—	164
Tionscadal Dúlra Straitéiseach LIFE [a]	—	31
Airleacain chuig OOP	254	135
Costais infhorchúitithe tuarastail	217	159
Scéim maidir le pas infhorchúitithe taistil	41	39
Costais infhorchúitithe taistil	7	8
Óinchistí	2	5
Míreanna dochair eile ar fionraí	81	113
	2,265	**1,704**

Nóta [a] Tá an clár LIFE mar uirlis maoinithe an AE, a chuireann tacaíocht ar fáil do thionscadail timpeallachta, caomhnaithe an dúlra agus do ghníomhaithe ar son na haeráide tríd an AE. Is é cuspóir ginearálta LIFE cur le beartas agus reachtaíocht chomhshaoil an AE trí chur i bhfeidhm, nuashonrú agus forbairt bheartas agus reachtaíocht chomhshaoil AE trí thionscadail phíolótacha nó taispeána lena mbaineann breisluach Eorpach a chómhaoiniú.

2.8 Forálacha

ar 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Fálacha talún	441	—
	441	**—**

2.9 Costais fabhraithe

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Seirbhísí TF agus tacaíocht	40	253
Fabhrú an Chláir		
A Tithíocht	77,222	22,370
B Seirbhísí Uisce	6,283	15
C Rialtas Áitiúil	418	749
D Pleanáil	142	267
E Met Éireann	92	203
F Oidhreacht	1,390	3,906
Costais riaracháin	8,463	1,313
	94,050	**29,076**

2.10 Iarmhéideanna sochar eile

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Méideanna dlite don Stát		
Cáin Ioncaim	1,655	1,544
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1,236	1,095
Cáin Bhreisluacha	749	875
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	785	638
Ranníocaíochtaí pinsin	437	375
Muirear sóisialta uilíoch	338	324
	5,200	4,851
Ciste Forbartha Uirbí [a]	11,922	14,903
Ciste Athbheochana Oidhreachta Tús Áite do Lár an Bhaile CFRE (THRIVE)	7,200	—
Tionscadal Dúlra Straitéiseach (SNaP) na hÉireann de chuid LIFE 2022 [b]	6,101	6,101
Limistéir Mhuirí faoi Chosaint na hÉireann de chuid LIFE [b]	4,512	4,542
Tionscadal comhtháite LIFE [b]	4,200	4,274
Grúpchiste Tacaíochta Áitiúil – Tionscadal Dúlra an Atlantaigh Fhiáin LIFE [b]	3,577	1,075
LIFE Nádúr an Atlantaigh Fhiáin [b]	2,308	2,859
LIFE ar Mhacaire [b]	983	1,885
Aistriú cistí SPNF ó Biodiversa +	683	—
Páirc Náisiúnta Chill Mhantáin – Athchóiriú tailte portaigh	600	—
Asbhaintí párolla coinnithe ar fionraí	455	407
An Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe [c]	311	382
Tionscadal WaterLANDS	289	123
Tionscadal athchóirithe LIFE an Phortaigh Ardaithe [b]	171	300
Míreanna fionraí dochair eile	550	706
Aisíocaíochtaí agus ticéid chomhpháirteacha Theach Mhucrois	47	574
LIFE Oileánach [b]	26	26
Cairde Éanlaith Éireann 2020/2021	21	—
LIFE Crex an Atlantaigh [b]	—	498
Tionscadal LIFE Chiarraí [b]	—	164
	49,156	**43,670**

Nóta
[a] Féach Nóta 7.1.
[b] Féach Nóta 2.7 [a]
[c] Baineann an t-iarmhéid a thaispeántar thuas le hardmhaoiniú ón gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe (RRDF) go dtí go bhfaightear éilimh fhíoraithe maidir le tionscadail aonair. Bunaíodh CAFT mar chuid de *Thionscadal Éireann 2040* agus cuireann sé infheistíocht ar fáil chun tacú le hathnuachan tuaithe do thionscadail oiriúnacha i mbailte agus sráidbhailte ina bhfuil daonra níos lú ná 10,000, agus i gceantair imeallacha. Tá sé á riaradh ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

2.11 Cistiúcháin Státchiste glan

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Barrachas le géilleadh	10,998	14,254
Géilleadh iarchurtha	—	141,000
Deontas státchiste neamhtharraingthe	(6,518)	(13,903)
Glanmhaoiniú Státchiste	**4,480**	**141,351**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	51,371	183,317
Iarmhéideanna dochair: fionraí	2,265	1,704
	53,636	185,021
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(5,200)	(4,851)
Iarmhéideanna sochair: fionraí	(43,956)	(38,819)
	(49,156)	(43,670)
	4,480	**141,351**

2.12 Cuntas maoinithe Stáit

	Nóta		2024	2023
		€000	€000	€000
Iarmhéid ar 1 Eanáir			136,935	117,706
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	8,287,571		
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(10,998)		
Glanvóta			8,276,573	6,585,487
Caiteachas a iompraíodh in áit eile	1.1		36,088	33,888
Míreanna neamhairgid				
Coigeartuithe sócmhainní caipitil				
Réadmhaoin, gléasra, trealamh	2.1	(504)		
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	914		
Sócmhainní aistrithe chuig MARA	2.1	(4)		
Measchíos	1	3,780		
			4,186	3,856
Glanchostas an chláir	1		(8,416,995)	(6,604,002)
Iarmhéid ar 31 Nollaig			**36,787**	**136,935**

2.13 Ceangaltais

	2024	2023
a) Ceangaltais dhomhanda	**€000**	**€000**
ar 31 Nollaig		
Soláthar earraí agus seirbhísí	12,577	8,888
Cláir deontais neamh-chaipitiúil	1,394,601	1,280,513
Cláir deontais chaipitiúla	6,916,959	3,769,942
Tionscadail comhpháirtíochta príobháidí poiblí	527,081	546,672
Iomlán na gceangaltas atá in-fhorfheidhmithe le dlí	**8,851,218**	**5,606,015**

b) Cláir deontais neamhchaipitiúla	**€000**	**€000**
Iarmhéid tosaigh	1,280,513	1,182,917
Deontais a íocadh sa bhliain	(1,227,604)	(1,131,537)
Ceangaltais deontais nua	1,341,692	1,229,133
Iarmhéid deiridh ag an 31 Nollaig	**1,394,601**	**1,280,513**

c) Cláir deontais chaipitiúla	**€000**	**€000**
Iarmhéid tosaigh	3,769,942	2,514,797
Deontais a íocadh sa bhliain	(3,659,222)	(2,282,457)
Ceangaltais deontais nua	6,806,239	3,537,602
Iarmhéid deiridh	**6,916,959**	**3,769,942**

d) Ceangaltais an mhórchláir chaipitil

		Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
Tionscadail tithíochta an údaráis áitiúil		**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Tógáil						
Cómhaoinithe [a]						
Pollmhóin, Baile an Chollaigh, Cathair Chorcaí						
	Údarás áitiúil	213	—	—	213	213
	Roinn	14,570	7,820	970	23,360	23,360
		14,783	7,820	970	23,573	23,573
Clós Chill Tiarnáin, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin						
	Údarás áitiúil	6,985	2,973	—	9,958	6,985
	Roinn	2,709	4,215	5,073	11,997	14,970
		9,694	7,188	5,073	21,955	21,955
Caisleán Sheangánaí, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin						
	Údarás áitiúil	3,609	—	—	3,609	3,609
	Roinn	21,606	46,478	5,427	73,511	73,511
		25,215	46,478	5,427	77,120	77,120
Bóthar Bhun Raite (Céim 1c,) Baile Átha Cliath 17						
	Údarás áitiúil	3,788	—	—	3,788	3,788
	Roinn	23,682	10,689	2,624	36,995	25,430
		27,470	10,689	2,624	40,783	29,218
Sráid Chorcaí, Sráid an tSeomraigh, Baile Átha Cliath 8						
	Údarás áitiúil	2,160	—	—	2,160	2,160
	Roinn	15,396	12,111	2,158	29,665	18,293
		17,556	12,111	2,158	31,825	20,453

		Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
		€000	€000	€000	€000	€000
Cúirt Fhionnbarra, Bóthar Chill Chiaráin, Baile Átha Cliath 7						
	Údarás áitiúil	—	1,036	—	1,036	—
	Roinn	4,045	8,294	7,069	19,408	20,444
		4,045	9,330	7,069	20,444	20,444
Corr na Móna, Baile Formaid, Baile Átha Cliath 12						
	Údarás áitiúil	1,017	—	—	1,017	1,017
	Roinn	19,765	—	1,594	21,359	21,359
		20,782	—	1,594	22,376	22,376
Sráid Dhoiminic (An taobh thoir, Cathair Bhaile Átha Cliath						
	Údarás áitiúil	3,434	—	—	3,434	3,434
	Roinn	13,354	—	2,626	15,980	26,037
		16,788	—	2,626	19,414	29,471
Gairdíní Uí Dhuibheannaigh (Céim 1A), Cathair Bhaile Átha Cliath						
	Údarás áitiúil	1,571	—	—	1,571	1,139
	Roinn	17,552	—	3,100	20,652	26,591
		19,123	—	3,100	22,223	27,730
Halla na Prióireachta, Domhnach Míde, Baile Átha Cliath 13						
	Údarás áitiúil	10,288	—	—	10,288	10,288
	Roinn	24,215	—	13,697	37,912	37,912
		34,503	—	13,697	48,200	48,200

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2024	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Tailte Cappaghfinn (Céim 3), Bóthar Cheapaí, Fionnghlas					
Údarás áitiúil	5,655	—	—	5,655	5,655
Roinn	13,752	—	808	14,560	14,321
	19,407	—	808	20,215	19,976
Goirt an Teampaill (Céim 2B), Mullach Eadrad, Baile Átha Cliath 15					
Údarás áitiúil	5,740	335	—	6,075	5,740
Roinn	15,917	—	1,490	17,407	17,579
	21,657	335	1,490	23,482	23,319
Árasáin Bhaile na Mara, Bóthar Bhaile na Mara, Sord, Co. Bhaile Átha Cliath					
Údarás áitiúil	—	604	—	604	—
Roinn	—	866	19,991	20,857	—
	—	1,470	19,991	21,461	—
Baile Gadaí F, Ascaill an Ghrífín, Leamhcán, Co. Bhaile Átha Cliath					
Údarás áitiúil	642	1,511	—	2,153	642
Roinn	14,244	9,594	1,018	24,856	26,367
	14,886	11,105	1,018	27,009	27,009
Gráinseach Chill Chairbre, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás áitiúil	3,387	8,386	—	11,773	3,387
Roinn	22,697	15,755	10,979	49,431	56,557
	26,084	24,141	10,979	61,204	59,944

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Bóthar Nangair, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás áitiúil	2,104	—	—	2,104	2,104
Roinn	22,711	5,641	1,377	29,729	27,180
	24,815	5,641	1,377	31,833	29,284
Sráid an Chaisleáin, Cill Dhéagláin, Co. na Mí					
Údarás áitiúil	—	2	—	2	—
Roinn	15,367	9,126	2,620	27,113	26,190
	15,367	9,128	2,620	27,115	26,190
Gort na Glaise, Baile Fargáin, An Uaimh, Co. na Mí					
Údarás áitiúil	—	2,336	—	2,336	—
Roinn	12,071	12,153	5,436	29,660	31,612
	12,071	14,489	5,436	31,996	31,612
Maoinithe ag an Roinn					
Baile an Chrócaigh, Baile Uí Mhaoláin, Cathair Chorcaí	5,556	12,522	9,530	27,608	27,609
An Taobh Thiar, Bóthar na Modhfheirme, Corcaigh	2,409	45	18,932	21,386	—
Cúirt Chnoc na Seamar, Bóthar Bessboro, Machain, Corcaigh	2,851	—	37,007	39,858	—
Páirc Lorcáin, Stigh Lorgan, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	1,013	—	19,421	20,434	20,434
Newtown House (Bloc B), Bóthar Mhullach Íde, Baile Átha Cliath 13	—	88,456	300	88,756	75,799
Sráid Bonham, Baile Átha Cliath 8	19,813	10,629	2,112	32,554	21,052
Gairdíní Uí Dhuibheannaigh - Forbairt Tionachta Measctha - Costas Tithíochta Sóisialta	2,913	20,078	106,100	129,091	129,090

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Gleann an Tobair, Séipéal Iosóid, Baile Átha Cliath 8	26,468	11,781	2,827	41,076	29,264
Baile Mhic Íre, Domhnach Bat, Fhine Gall	—	4,429	66,156	70,585	70,585
Cionn Iúir, An Ros, Fhine Gall	—	—	72,996	72,996	72,996
Bóthar an Stáisiúin, Port Mearnóg, Fhine Gall	—	13,085	7,080	20,165	20,165
An Tobar Naofa, Sord, Co. Bhaile Átha Cliath	2,997	—	20,340	23,337	—
Baile na Móna (Tionscadal 1), Sord, Co. Bhaile Átha Cliath	—	—	27,800	27,800	—
Baile na Móna (Tionscadal 2), Sord, Co. Bhaile Átha Cliath	—	—	55,125	55,125	—
An Baile Nua, Bóthar Ard Cloch, Cill Droichid, Cill Dara	20,636	—	—	20,636	20,741
Seanbhóthar an Ghoirt Ghlais, Má Naud, Cill Dara	3,592	5,357	20,118	29,067	29,067
Cnoc an Chrócaraigh, Bóthar Thobar Chainnigh, Cill Chainnigh	18,073	15,453	2,042	35,568	35,568
Ard Mhichíl, Baile an Longfoirt	—	—	35,720	35,720	—
Cúirt Boice, (Céim 2), Droichead Átha, Co.Lú	3,861	12,586	10,774	27,221	27,138
Ascaill an Mhóta, Dún Dealgan, Co. Lú	1,317	13,327	19,009	33,653	33,654
Tailte ag Dún Léire, Co. Lú	6,469	570	18,526	25,565	—
Tailte ag Baile Mhic Éinigh Thiar, Bóthar Bhaile Mhic Éinigh, Droichead Átha, Co. Lú	12,879	668	18,856	32,403	—
Tailte ag Mullach an Bhaile, Sráidbhaile Lú, Co. Lú	4,513	535	23,156	28,204	—
Páirc Sanderling, An Bealach Caol, Baile an Bhiataigh, Co. na Mí	—	16,534	13,862	30,396	30,396
Teach Aylesbury, Cluain Aodha, Co. na Mí	—	—	26,067	26,067	—
Cluain Buiríosa 2, Baile Átha Cliath 22.	931	8,068	12,044	21,043	21,042
Clochar na nUrsalach, Sligeach	21,456	15	—	21,471	21,640

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Lána an Ghadaí, An Machaire Buí, Co. Shligigh	4,421	3,253	16,249	23,923	—
Lios Uí Mhulláin, Baile Átha Luain, Co. na hIarmhí	302	—	31,724	32,026	—
Lána Lott, Cill Chomhghaill, Co. Chill Mhantáin	3,795	544	27,044	31,383	—
Iomlán	**490,511**	**397,860**	**808,974**	**1,697,345**	**1,224,114**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2024	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2023
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Scéim Cúnaimh Caipitil					
Cómhaoinithe [a]					
25-26 Oileán Uiséir, Cé Uiséir, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	499	—	—	499	499
Roinn	22,483	11,143	1,721	35,347	33,541
	22,982	11,143	1,721	35,846	34,040
Eastát Mhichíl, Inse Chór, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	1,395	—	—	1,395	1,395
Roinn	13,413	7,819	2,937	24,169	20,668
	14,808	7,819	2,937	25,564	22,063
Maoinithe ag an Roinn [a]					
Mainéar Aldborough, Coill Hawkins, Na Clocha Liatha, Cill Mhantáin	37,219	—	—	37,219	37,219
Cúirt Uí Chonaill, Leitheanach Mór, An Tóchar, Cathair Chorcaí	—	—	28,607	28,607	28,607
Clochar na Toirbhirte, Port Laoise, Co. Laoise	2,204	10,870	14,150	27,224	26,604
Iomlán	**77,213**	**29,832**	**47,415**	**154,460**	**148,533**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2024	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Saoráid Airleacain Léasaithe Caipitil					
Maoinithe ag an Roinn					
Bóthar Oscair Mhic Thréinir, Baile Átha Cliath 5	—	—	20,174	20,174	20,174
Bloc 2, Taobh na Páirce, Ascaill Bhéal Maighne, Baile Átha Cliath 13	—	18,919	4,284	23,203	23,203
Plás Merville, Fionnghlas, Baile Átha Cliath 11	—	24,826	3,868	28,694	28,694
Bóthar Airton, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24	—	26,554	1,397	27,951	—
Cé Rathborne, Baile Átha Cliath 15	—	28,621	18,963	47,584	—
Cearnóg an Phíobaire, Baile Shéarlais, Baile Átha Cliath 11	—	12,156	27,723	39,879	—
Coill Cronin, Cill Airne, Co. Chiarraí	—	—	25,992	25,992	—
Niven Oaks, Baile Átha Cliath 9	—	—	21,359	21,359	—
Iomlán	**—**	**111,076**	**123,760**	**234,836**	**72,071**
Athfhorás					
Cómhaoinithe [a]					
Athghiniúint Theach an Charnáin Céim 1, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	1,490	—	—	1,490	1,490
Roinn	22,610	—	1,746	24,356	23,948
Iomlán	**24,100**	**—**	**1,746**	**25,846**	**25,438**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2024	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Maoinithe ag an Roinn					
Bóthar Mhaighréad Ní Chinnéide (ar a dtugtaí Gairdíní San Treasa), Baile Átha Cliath	22,104	—	—	22,104	23,258
Páirc Mhic Cosgair/Páirc Dhál gCais, Luimneach	14,008	7,955	563	22,526	22,526
Sráid Dorset, Coimpléasc Árasán, Baile Átha Cliath 7	3,097	5,218	76,688	85,003	—
Iomlán	**63,309**	**13,173**	**78,997**	**155,479**	**71,222**
Iasacht ar chothromas tí de réir costais					
Coillte na Carraige Móire, Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath 24	—	32,770	1,725	34,495	—
Cearnóg an Phíobaire, Baile Shéarlais, Baile Átha Cliath 11	—	27,024	44,913	71,937	—
Cé Rathborne, Baile Átha Cliath 15	—	43,820	65,492	109,312	—
Halla Uí Ghrífín, Céim 2, Bóthar Pholl an Bhalla, Baile Átha Cliath 13	—	14,223	8,632	22,855	—
Bóthar Airton, Tamhlacht, Baile Átha Cliath	—	52,766	22,026	74,792	—
Bóthar Oscair Mhic Thréinir (Lándéanta), Baile Átha Cliath 5	—	—	35,781	35,781	—
Bóthar Oscair Mhic Thréinir, An Chúlóg, Baile Átha Cliath 5	—	4,967	27,251	32,218	—
Scioból Choill an tSionnaigh, Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath 24	—	6,759	25,812	32,571	—
Whitehave, Diméin Sheantraibh, Baile Átha Cliath 9	—	—	42,096	42,096	—
Radharc na Carraige, Baile Bhailcín, Baile Átha Cliath 12	—	—	26,406	26,406	—
Iomlán	**—**	**182,329**	**300,134**	**482,463**	**—**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2024	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2023
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Ciste Croí Cónaithe					
Forbairt Bhaile Uí Mhurchú, Bealach Bhaile Uí Mhurchú, Baile Átha Cliath 18	—	—	27,600	27,600	—
Forbairt Ghleann Bheatha, An Dúcharraig, Co. Chorcaí	—	—	39,456	39,456	—
Iomlán	**—**	**—**	**67,056**	**67,056**	**—**
Scéim Cíosa Inacmhainne Tionóntachta Slán					
Forbairt Sheangánaí, Seanchill, Baile Átha Cliath 18	—	—	28,735	28,735	—
Iomlán	**—**	**—**	**28,735**	**28,735**	**—**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2024	Saolré caiteachais iomlán ionchais an tionscadail 2023
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Ciste Tithíochta Inacmhainne					
Scéim Ceannaigh Inacmhainne Ghairdíní Uí Dhuibheannaigh	3,295	18,128	8,867	30,290	23,300
Goirt an Teampaill, Scéim Ceannaigh Inacmhainne agus ar Cíos de réir Costais Mhullach Eadrad	—	—	30,000	30,000	30,000
Iomlán	**3,295**	**18,128**	**38,867**	**60,290**	**53,300**
Athnuachan/athbheochan uirbeach					
Sráid Rutland, NEIC, Baile Átha Cliath 1	3,057	2,876	16,441	22,374	21,136
Nascacht Iompair Chathair na Gaillimhe - Athghiniúint na Ceathrún Ceannt, Gaillimh	15	4,298	16,541	20,854	20,854
Tionscadal Creasa Forbartha Straitéisí (CFS) na gCé Thuaidh, Port Láirge	23,126	31,477	45,997	100,600	100,600
Forbairt láithreán Opera, íoslach ar fud an láithreáin agus an tionscadal One Opera Square Building, Cathair Luimnigh	10,357	16,760	3,250	30,367	21,143
Tionscadal Shráid Naisc Theas Chluain Buiríosa	607	13,717	41,726	56,050	—
Iomlán	**37,162**	**69,128**	**123,955**	**230,245**	**163,733**

Nóta [a] Comhaoinítear roinnt tionscadal tríd an Roinn agus trí chistí dílse údarás áitiúil áirithe ó choinneáil na Cánach Maoine Áitiúla (CMÁ) (coinnítear 80% d'fháltais CMÁ i gceantar údaráis áitiúil go háitiúil). D'fhéadfadh sé go dtiocfadh laghdú ar cheangaltais na Roinne sna blianta ina dhiaidh sin dá mbeadh údaráis áitiúla sa riocht a gcistí féin a úsáid ó choinneáil CMÁ.

Difríochtaí suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon mhórthionscadal caipitil sa chás gur tháinig athrú níos mó ná €1 mhilliún ar chostas saolré ionchais an tionscadail in 2024 i gcomparáid le 2023.

Bóthar Bhun Raite Céim 1c, Baile Átha Cliath 17

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €11.565 milliún

Faomhadh an buiséad athbhreithnithe iar-chonartha i mí na Bealtaine 2024.

Sráid Chorcaí - Sráid an tSeomraigh, Baile Átha Cliath 8

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €11.372 milliún

Faomhadh an buiséad athbhreithnithe iar-chonartha i mí na Bealtaine 2024.

Sráid Dhoiminic (An taobh thoir, Cathair Bhaile Átha Cliath

Laghdú ar an gcaiteachas iomlán measta: €10.057 milliún

San áireamh i gcuntas 2023 bhí caiteachas faoin tionscadal seo ar cheart a bheith tuairiscithe faoi athghiniúint, i ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh.

Gairdíní Uí Dhuibheannaigh - Céim 1A, Cathair Bhaile Átha Cliath

Laghdú ar an gcaiteachas iomlán measta: €5.507 milliún

San áireamh i gcuntas 2023 bhí caiteachas faoin tionscadal seo ar cheart a bheith tuairiscithe faoi athghiniúint, i ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh.

Gráinseach Chill Chairbre, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.26 milliún

Méadaíodh an buiséad mar gheall ar chostais bhreise a d’eascair as boilsciú.

Bóthar Nangair, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €2.549 milliún

Tháinig méadú ar an mbuiséad faoin gCreat Comhair Boilscithe/Shlabhra an tSoláthair.

Newtown House (Bloc B), Bóthar Mhullach Íde, Baile Átha Cliath 13

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €12.957 milliún

Bhí caiteachas méadaithe le tabhairt faoi deara mar thoradh ar aonaid tithíochta bhreise a bheith faighte.

Sráid Bonham, Baile Átha Cliath 8

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €11.502 milliún

Faomhadh an buiséad athbhreithnithe iar-chonartha i mí na Bealtaine 2024.

Gleann an Tobair, Séipéal Iosóid, Baile Átha Cliath 8

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €11.812 milliún

Faomhadh an buiséad athbhreithnithe iar-chonartha i mí na Bealtaine 2024.

25-26 Oileán Uiséir, Cé Uiséir, Baile Átha Cliath 8

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.806 milliún

Mar gheall ar chostais tógála agus scinceála mhéadaithe eisíodh buiséad iarchonartha athbhreithnithe i mí an Mheithimh 2024.

Eastát Mhichíl, Inse Chór, Baile Átha Cliath 8

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €3.501 milliún

Nuashonraíodh costas foriomlán an tionscadail i ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh.

Bóthar Mhaighréad Ní Chinnéide (ar a dtugtaí Gairdíní San Treasa), Baile Átha Cliath 8

Laghdú ar an gcaiteachas iomlán measta: €1.154 milliún

Nuashonraíodh costas foriomlán an tionscadail i ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh.

Scéim Ceannaigh Inacmhainne Ghairdíní Uí Dhuibheannaigh, Cathair Bhaile Átha Cliath

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €6.99 milliún

Cheadaigh RCPSPFNA cúnamh deontais breise chun déileáil le dúshláin forbartha a bhain le láithreáin shonracha agus chun meascán tionóntachta cuí a chaomhnú sa suíomh seo i lár na cathrach.

Sráid Rutland, NEIC, Baile Átha Cliath 1

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.238 milliún

Faomhadh maoiniú breise chun costais foirne a chlúdach nach raibh curtha san áireamh roimhe seo.

Forbairt láithreán Opera, íoslach ar fud an láithreáin agus an tionscadal One Opera Square Building, Cathair Luimnigh

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €9.224 milliún

Bhain an méadú seo le comhdhlúthú tionscadal sa chlár agus le hathailíniú socruithe maoinithe ina dhiaidh sin.

e) Íocaíochtaí aonadacha na dtionscadal comhpháirtíochta príobháidí poiblí

Tá an Roinn tiomanta do Chlár CPP Tithíochta Sóisialta a fhorbairt. Go dtí seo, rinneadh na conarthaí le haghaidh dhá bheart. Baintear úsáid as samhail leis na bearta seo ar a dtugtar samhail CPP nó Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí ‘bunaithe ar infhaighteacht’ ina ndéanann cuideachta na hearnála príobháidí aonaid tithíochta sóisialta a dhearadh, a thógáil, a mhaoiniú agus a chothabháil agus íoctar íocaíocht táille aonadaí míosúla léi. Tosaíonn an íocaíocht seo nuair a chríochnaítear na haonaid, agus mairfidh sé ar feadh 25 bliain ó chríochnú na tógála ar gach láithreán. Cuimsítear gach costas tógála agus saolré ar feadh 25 bliain faoin gconradh, lena n-áirítear:

- costas tógála tosaigh na n-aonad.
- costais chothabhála.
- costais oibriúcháin.
- costais saolré.
- bainistíocht tionóntachta.
- costais mhaoinithe.
- soláthar seirbhíse, lena n-áirítear bainistíocht tógála agus sócmhainní, bainistíocht neamhní, seirbhísí deisce cabhrach tionóntaí etc.

- áirítear leis na figiúirí freisin boilsciú réamhaisnéise do thréimhse iomlán an chonartha - 25 bliain.

Cuimsíonn na híocaíochtaí dhá ghné, gné chostais sheasta agus eilimint athraitheach (innéacsaithe), a athraíonn de réir boilscithe.

Is é an t-aon bhealach chun comparáid dhíreach a dhéanamh idir samhlacha éagsúla de sheachadadh tithíochta sóisialta ná trí bhreathnú ar na costais fhoriomlána a thabhaítear. Éilíonn treoirlínte ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóiriú maidir le húsáid CPPanna, próiseas cuimsitheach luach ar airgead chun a dheimhniú go soláthraíonn tionscadal CPP luach ar airgead (LAE) don Stát.

Tá ceithre thástáil LAR déanta ag an nGníomhaireacht Airgeadais d’Fhorbairt Náisiúnta (GAFN) do na CPPanna tithíochta sóisialta mar seo a leanas:

1. Réamh-bhreithmheas ar chlár.
2. Tagarmharc cuimsitheach na hEarnála Poiblí (PSB) a ullmhú a léiríonn na costais saoil mheasta iomlána a bhaineann leis an tionscadal a sholáthar trí úsáid a bhaint as modhanna traidisiúnta soláthair na hearnála poiblí.
3. Comparáid idir costas na tairisceana is airde rátáil don PSB.
4. Nuashonrú an tríú tástáil LAR le haon athrú a d’fhéadfadh tarlú le linn chéim na Tairisceana is Fearr chun a dheimhniú go bhfuil an tairiscint bhuaiteach i gcomparáid go fabhrach leis an TSP agus gurb ionann é agus LAR.

Beart 1

Críochnaíodh Beart 1 i Ráithe 2 2021, agus soláthraíonn sé 534 aonad ag sé shuíomh i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath. Tá dhá cheann de na suíomhanna lonnaithe i gCathair Bhaile Átha Cliath, suíomh amháin i mBaile Átha Cliath Theas, Cill Dara, Cill Mhantáin agus Lú. Ceapadh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar an príomhúdarás áitiúil agus mar údarás conraitheoireachta chun Beart 1 a sheachadadh.

€119 milliún (gan CBL) san iomlán a bhí sa chostas caipitil tógála do bheart 1 nó thart ar €222,000 (gan CBL) ar an meán do gach ceann den 534 aonad.

Beart 2

Críochnaíodh Beart 2 i Ráithe 4 2021, agus soláthraíodh 465 aonad thar ocht suíomh. Tá trí cinn de na láithreáin lonnaithe i gceantar údaráis áitiúil Chontae Chorcaí, agus ceann amháin i gCathair na Gaillimhe, Port Láirge, an Clár, Cill Dara agus Ros Comáin. Ceapadh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar an príomhúdarás áitiúil agus mar an t-údarás conarthach do Bheart 2.

€129 milliún (gan CBL) san iomlán a bhí sa chostas caipitil tógála do bheart 2 nó thart ar €277,000 (gan CBL) ar an meán do gach ceann den 465 aonad.

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais in-fhorfheidhmithe le dlí atá le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin	Iomlán an tionscadail 2024[b]	Iomlán an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Beart 1 [a]	46,960	9,343	284,233	340,536	342,069
Beart 2 [a]	37,771	7,646	242,847	288,264	289,334
Iomlán	**84,731**	**16,989**	**527,080**	**628,800**	**631,403**

Nóta [a] Léirítear sa tábla seo oibleagáidí táille aonadaí (TA) do bhearta Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí um thithíocht shóisialta atá curtha i gcrích go dtí seo, lena n-áirítear CBL réamh-mheasta ar na híocaíochtaí TA.

[b] Bhain an laghdú i bhfigiúr iomlán an tionscadail in 2024 le coigeartú innéacsaithe na táille aonadaí in 2024 a bheith beagán níos ísle ná mar a bhí tuartha.

2.14 Dliteanas aibithe

ar 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Meastachán ar dhliteanais aibithe nach raibh urscaoilte ag deireadh na bliana	**115**	**70**

2.15 Dliteanais theagmhasacha

Tá an Roinn páirteach i roinnt imeachtaí dlí, a bhféadfadh dliteanais a bheith mar thoradh orthu sin, ag brath ar thoradh ghníomhaíochtaí AE agus chaingne eile dlí atá ann cheana, atá ar feitheamh agus a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo. Níl aon chinnteacht ann maidir le méid iarbhír ná tráthúlacht dliteanas féideartha.

2.16 Tionchar na n-athruithe ar bheartas cuntasaíochta in 2024

Cuireadh naoi gcaighdeán cuntasaíochta nua an rialtais láir (CCRL) chun feidhme le héifeacht ón 1 Eanáir 2024. Bhí an tionchar seo a leanas ag an gcur chun feidhme ar iarmhéid maoinithe an Stáit.

	2024
	€000
Fardail [a]	(199)
Soláthar [b]	(441)
Fabhrú saoire [c]	(3,177)
Fabhrú párolla [c]	(3,752)
	(7,569)

Nóta
- [a] CCRL 12 Fardail
- [b] CCRL 19 Forálacha, Dliteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha
- [c] CCRL Sochair Fostaithe Cuid A

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar fud na gclár, chun costais iomlána an chláir a chur i láthair.

		2024		2023
		Soláthar meastacháin	Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	115,470	112,678	102,411
ii	Taisteal agus Cothabháil	2,663	3,106	2,834
iii	Oiliúint agus forbairt [a]	1,710	1,485	1,380
iv	Seirbhísí oibriúcháin, soláthairtí agus trealamh éagsúil [a]	3,088	2,386	2,500
v	Infheistíocht chaipitil dhigiteach agus costais TF [a]	25,828	17,764	16,423
vi	Costais áitreabh	5,919	2,113	3,077
vii	Athbhreithnithe beartais, seirbhísí comhairleoireachta agus taighde	162	108	26
viii	Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht)	216	66	103
ix	Nochtaí cosanta (seirbhísí iniúchta)	78	—	4
x	Oibríochtaí earcaíochta agus Acmhainní Daonna	410	366	346
xi	Aonad anailíseach sonraí staidrimh	895	339	287
xii	Córas Faisnéise Tíreolaíoch	805	802	771
		157,244	**141,213**	**130,162**

Nóta [a] Tá athanailís déanta ar fhigiúirí comparáideacha 2023 chun léargas a thabhairt ar chatagóiriú nuashonraithe míreanna caiteachais in 2024.

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa nóta seo a leanas ar na cúiseanna a bhí leis na difríochtaí suntasacha (+ /- 25% agus €100,000) i gcaiteachas riaracháin

v Infheistíocht chaipitil dhigiteach agus costais TF

Soláthar meastacháin €25.828 milliún; olltoradh €17.764 milliún

Bhí an caiteachas €8.064 milliún níos ísle ná an soláthar mheastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna a bhain le dul chun cinn i ndáil le roinnt tionscadal de chuid Met Éireann mar gheall ar thosca nach raibh neart ag Met Éireann orthu, agus ar mhoilleanna a bhain le roinnt tionscadal TF a chuir bac ar chrua-earraí a cheannach.

vi Costais áitreabh

Soláthar meastacháin €5.919 milliún; olltoradh €2.113 milliún

Bhí an caiteachas €3.806 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin den chuid is mó mar gheall ar oibreacha nach raibh ag dul ar aghaidh mar a bhíothas ag súil leis in 2024 i ndáil le plean athnuachana Theach an Chustaim, mar gheall ar mhoilleanna ar oibreacha athchóirithe suntasacha sna príomhshuíomhanna oifige. Mar gheall ar scála chomhdhlúthú na dtionscadal seo thóg sé níos mó ama ná mar a bhíothas ag súil leis chun na hoibreacha a chur i gcrích. Níor leanadh ar aghaidh leis an obair athchóirithe ag Aerfort na Sionainne agus ag íoslach Cheanncheathrú Met Éireann mar a bhíothas ag súil leis in 2024 freisin.

viii Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht)

Soláthar meastacháin €216,000; olltoradh €66,000

Bhí an caiteachas €150,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nach raibh caiteachas a rabhthas ag súil leis i ndáil le dhá thionscadal taighde i gceist de bhrí nár cuireadh an soláthar i gcrích go dtí deireadh 2024. Ina theannta sin, bhí an caiteachas ar bhogearraí taighde eacnaiméadracha Stata níos ísle ná mar a bhíothas ag súil.

xi Aonad anailíseach sonraí staidrimh

Soláthar meastacháin €895,000; olltoradh €339,000

Bhí an caiteachas €556,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar thionscadail Chlárlainne Meiteashonraí agus Díon gan a bheith ag an gcéim íocaíochta ag deireadh na bliana.

Clár A Tithíocht

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
A.1	Riarachán − pá		26,697	28,853	24,251
A.2	Riarachán – neamhphá		5,088	3,642	3,295
A.3	Tithíocht údaráis áitiúil				
	Bunfhoinse	1,131,000			
	Géilleadh iarchurtha	95,000			
	Forlíontach	552,000			
			1,778,000	1,851,147	1,169,580
A.4	Clár reatha caiteachais um thithíocht shóisialta				
	Bunfhoinse	458,000			
	Forlíontach	41,200			
			499,200	515,598	378,000
A.5	An Scéim cóiríochta ar cíos		111,000	110,905	112,993
A.6	Scéim Íocaíochta Cúnaimh Tithíochta		525,000	523,430	537,367
A.7	Scéim Cúnaimh Caipitil				
	Bunfhoinse	140,000			
	Forlíontach	20,000			
			160,000	152,240	205,911
A.8	Scéim iasachtaí caipitil agus fóirdheontais		53,900	60,796	56,053
A.9	Áiseanna pobail		500	500	245
A.10	Morgáiste go cíos		18,000	5,654	5,624
A.11	Saoráid Airleacain Caipitil agus Léasaithe				
	Bunfhoinse	315,000			
	Forlíontach	125,000			
			440,000	440,000	299,099
A.12	Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe		28,000	27,976	30,345
A.13	Cóiríocht do dhaoine gan dídean				
	Bunfhoinse	242,000			
	Forlíontach	143,000			
			385,000	385,000	316,991
A.14	Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta		3,300	1,594	1,322
A.15	Athghiniúint agus athchóiriú eastáit		50,000	54,323	37,192
A.16	Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú		90,000	89,666	76,921

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		**Táirgeacht**	**Táirgeacht**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
A.17	An Scéim Deisiúcháin agus léasúcháin		12,000	7,100	10,061
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach				
	Bunfhoinse	75,000			
	Forlíontach	8,000			
			83,000	82,998	72,990
A.19	Liúntais mhorgáiste		500	394	463
A.20	Tithíocht inacmhainne/fóirdheontas úinéireachta roinnte		1,800	1,470	2,153
A.21	An ciste bonneagair áitiúil um sheachadadh tithíochta a ghníomhachtú		10,000	11,927	20,145
A.22	Leasúchán tithe lochtacha – airgeadteoranta		70,000	69,991	43,101
A.23	An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe		57,538	66,571	128,799
A.24	An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe		13,568	13,792	13,370
A.25	Cigireacht ar chóiríocht ar cíos		9,000	10,000	7,302
A.26	Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta		3,355	3,112	2,190
A.27	Cothabháil/folúis atá beartaithe		31,000	30,689	46,000
A.28	Iasacht ar chothromas tí de réir costais				
	Bunfhoinse	210,000			
	Forlíontach	225,000			
			435,000	434,995	174,613
A.29	Scéim Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas/Feabhsuithe / leasúcháin		25,000	23,744	19,998
A.30	Scéim an Chéad Bhaile		50,000	49,401	40,000
A.31	Ciste Tithíochta Inacmhainne		100,000	94,400	19,759
A.32	Ciste Croí Cónaithe		50,000	50,936	7,117
A.33	Clár Tithíochta Sóisialta CPP		30,000	26,565	21,904

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
A.34	Bearta a bhain leis an Úcráin		5,000	4,814	—
A.35	Scéim Cíosa Inacmhainne Tionóntachta Slán (CCITS)				
	Bunfhoinse	64,600			
	Géilleadh iarchurtha	20,000			
			84,600	80,997	—
A.36	Seirbhísí eile		5,220	5,451	5,933
			5,250,266	**5,320,671**	**3,891,087**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin cláir (+ /- 5% agus €100,000).

A.3 Tithíocht údaráis áitiúil

Soláthar meastacháin €1.226 billiún; olltoradh €1.851 billiún

Áirítear géilleadh iarchurtha €95 milliún a tugadh ar aghaidh ó 2023. Bhí an caiteachas €625 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin bunaidh go príomha mar gheall ar fhás níos airde ná mar a bhí beartaithe i seachadadh tithíochta sóisialta de réir phlean gníomhaíochta Tithíocht do Chách. Bhí forbairt an chláir fhála Tionónta in Situ in 2024 mar bhonn le holltoradh de €423 milliún. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €552 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. In 2024, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, caiteachas luach €78 milliún.

A.4 Clár reatha caiteachais um thithíocht shóisialta

Soláthar meastacháin €458 milliún; olltoradh €515.598 milliún

Bhí an caiteachas €57.598 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais mhéadaithe tabhaithe ag CCRTS trí aonaid bhreise agus athbhreithnithe cíosa conarthacha mar aon le méadú ar chostais a bhain le héilimh ar aonaid nua faoi SACL. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €41.2 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. In 2024, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, luach €59.395 milliún.

A.7 Scéim Cúnaimh Caipitil

Soláthar meastacháin €140 milliún; olltoradh €152.24 milliún

Bhí an caiteachas €12.24 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin a bhain go príomha le costais mhéadaithe a bhain le thart ar 600 aonad cóiríochta a sheachadadh do raon catagóirí tosaíochta riachtanais tithíochta. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €20 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

A.8 Scéim iasachtaí caipitil agus fóirdheontais

Soláthar meastacháin €53.9 milliún; olltoradh €60.796 milliún

Bhí an caiteachas €6.896 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar an leibhéal breise maoinithe a theastaíonn chun leabhar iasachta na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta a sheirbhísiú mar thoradh ar thrí mhéadú ar rátaí úis ó dheireadh 2022. In 2024, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, luach €13.5 milliún.

A.10 Morgáiste go cíos

Soláthar meastacháin €18 milliún; olltoradh €5.654 milliún

Bhí an caiteachas €12.346 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an scéim morgáiste go cíos a bheith bunaithe ar éileamh agus rátaí comhlíonta a bheith ag brath ar leibhéal rannpháirtíochta an iasachtaí is féidir le hiasachtóirí a bhaint amach. Sheol an Roinn an leagan nua den Scéim Morgáiste go Cíos in 2023 trí phróiseas léirithe spéise (LS) nár cuireadh i gcrích go dtí 2024, a bhí mar bhonn le moill shealadach ar an scéim.

A.11 Saoráid Airleacain Caipitil agus Léasaithe

Soláthar meastacháin €315 milliún; olltoradh €440 milliún

Bhí an caiteachas €125 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar éileamh méadaithe chun tógáil tionscadal tionóntachta measctha mór a mhaoiniú a bhí, de bhrí go bhfuil árasáin ina measc, níos costasaí le tógáil. Mhéadaigh na tionscadail árasáin ó 57% go dtí 72% mar chéatadán de na tionscadail ar fad ar ceadaíodh maoiniú lena n-aghaidh faoin gclár in 2024. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €125 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

A.13 Cóiríocht do dhaoine gan dídean

Soláthar meastacháin €242 milliún; olltoradh €385 milliún

Bhí an caiteachas €143 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhéadú leanúnach ar líon na gcásanna de dhaoine gan dídean, brúnna boilscitheacha leanúnacha ar an gcostas maireachtála, tús a bheith á chur le seirbhísí nua chun freastal ar éileamh a bhí ag méadú go seasta ar sheirbhísí do dhaoine gan dídean agus méadú tuarastail a raibh an Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre ag tacú leis. Bhí maoiniú breise ag teastáil chun acmhainn a fhorbairt, leanúint ar aghaidh le Tús Áite do Thithíocht a mhaoiniú, Straitéis Easpa Dídine don Aos Óg a rolladh amach agus tá roinnt seirbhísí sonracha don aos óg ag feidhmiú anois agus tá tacar de bheartas breise chun easpa dídine a chosc á mhaoiniú. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €143 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

A.14 Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta

Soláthar meastacháin €3.3 milliún; olltoradh €1.594 milliún

Bhí an caiteachas €1.706 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar thionscadal píolótach nach ndearna an oiread dul chun cinn agus a bhíothas ag súil leis, rud a bhí mar bhonn le líon laghdaithe aonad a bheith á sheachadadh i gcomparáid lena raibh pleanáilte agus costais riaracháin ghaolmhara níos ísle.

A.15 Athghiniúint agus athchóiriú eastáit

Soláthar meastacháin €50 milliún; olltoradh €54.323 milliún

Bhí an caiteachas €4.323 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhéaduithe suntasacha ar ghníomhaíocht tithíochta sóisialta nua agus ar chaiteachas suntasach ar uasghráduithe teirmeacha ar an stoc tithíochta sóisialta reatha.

A.17 An Scéim Deisiúcháin agus Iéasúcháin

Soláthar meastacháin €12 milliún; olltoradh €7.1 milliún

Bhí an caiteachas €4.9 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna ar iarratas a bheith á dhéanamh ag údaráis áitiúla ar éilimh aisghabhála agus ar sciar de na tionscadail nach raibh ag baint tairbhe as an iasacht chaipitil iomlán.

A.18 Deontais do thithíocht phríobháideach

Soláthar meastacháin €75 milliún; olltoradh €82.998 milliún

Bhí an caiteachas €7.998 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí gur roghnaigh teaghlaigh tithe a oiriúnú seachas tairbhe a bhaint as cúram cónaithe, rud a bhí mar bhonn leis an éileamh ar an scéim a thuairiscigh údaráis áitiúla. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €8 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

A.19 Liúntais Mhorgáiste

Soláthar meastacháin €500,000; olltoradh €394,000

Bhí an caiteachas €106,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar laghdú ar líon na n-iarratasóirí nua in 2024 agus mar gheall ar mhéadú ar líon na n-iarratasóirí a chuir críoch leis an bhfóirdheontas. Chomh maith leis sin, faigheann iarratasóirí fóirdheontais níos ísle de réir mar a leanann siad ar aghaidh tríd an tréimhse íocaíochta 5 bliana.

A.20 Tithíocht inacmhainne/fóirdheontas úinéireachta comhroinnte

Soláthar meastacháin €1.8 milliún; olltoradh €1.47 milliún

Bhí an caiteachas €330,000 níos ísle i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar líon níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis de theaghlaigh incháilithe faoi na scéimeanna Tithíochta Inacmhainne agus Úinéireachta Comhroinnte, (níl na scéimeanna seo beo d'iarratasóirí nua ionas nach féidir ach le teaghlaigh a faofadh roimhe seo a bheith cáilithe agus gan a bheith cáilithe don fhóirdheontas de réir mar a athraíonn an geilleagar).

A.21 An ciste bonneagair áitiúil um sheachadadh tithíochta a ghníomhachtú

Soláthar meastacháin €10 milliún; olltoradh €11.927 milliún

Bhí an caiteachas €1.927 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhéadú ar mhaoiniú breise (faofa ag RCPSPFNA) chun freastal ar na héilimh a fuarthas ón earnáil údaráis áitiúil in 2024.

A.23 An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe

Soláthar meastacháin €57.538 milliún; olltoradh €66.571 milliún

Bhí an caiteachas €9.033 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar riar scéim Tionónta ar cíos de réir costais na Gníomhaireachta Tithíochta.

A.25 Cigireacht ar chóiríocht ar cíos

Soláthar meastacháin €9 milliún; olltoradh €10 milliún

Bhí an caiteachas €1 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin de bhrí gur mhéadaigh údaráis áitiúla líon na gcigireachtaí cíosa príobháideacha a rinneadh i rith na bliana de réir spriocanna *Tithíocht do Chách.*

A.26 Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta

Soláthar meastacháin €3.355 milliún; olltoradh €3.112 milliún

Bhí an caiteachas €243,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna a bhain le feachtais earcaíochta chun róil fholmha a líonadh, céimniú earcaíochta ball foirne nua agus athsholáthair, moilleanna ar chlárú agus ar chlár measúnaithe a chiallaigh nach raibh gá le haon chruinniú den Phainéal Achomhairc agus nach raibh aon chaiteachas i gceist.

A.28 Iasacht ar chothromas tí de réir costais

Soláthar meastacháin €210 milliún; olltoradh €434.995 milliún

Bhí an caiteachas €224.995 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar an líon mór tograí a fuarthas ó earnáil na gComhlachtaí Tithíochta Ceadaithe faoin scéim in 2024 agus gníomhaíocht ilbhliana faoi ICCC. Méadaíodh an soláthar meastacháin bunaidh €225 milliún don fho-cheannteideal seo mar chuid den mheastachán forlíontach chun freastal ar sheachadadh breise tithe cíosa de réir costais i rith 2024, 2025 agus 2026.

A.29 Scéim Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas/Feabhsuithe/ Ieasúcháin

Soláthar meastacháin €25 milliún; olltoradh €23.744 milliún

Bhí an caiteachas €1.256 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill ar an dul chun cinn a rinneadh i ndáil le roinnt oiriúnuithe agus síntí, rud a bhí mar bhonn le líon éileamh níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis a bheith á fháil ón earnáil údaráis áitiúil faoin Scéim Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas.

A.31 Ciste Tithíochta Inacmhainne

Soláthar meastacháin €100 milliún; olltoradh €94.4 milliún

Bhí an caiteachas €5.6 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nach ndearnadh an dul chun cinn a rabhthas ag súil leis ar an gclár in 2024.

A.33 Clár Tithíochta Sóisialta CPP

Soláthar meastacháin €30 milliún; olltoradh €26.565 milliún

Bhí an caiteachas €3.435 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill ar éilimh don táille aonadach deiridh, agus freisin mar gheall ar mhoill ar éileamh a bheith á dhéanamh ag an údarás áitiúil ar chostais láithreáin de réir mar a bhí tuartha.

Clár B Uisce agus Muirí

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
B.1	Riarachán − pá		5,194	4,995	6,946
B.2	Riarachán – neamhphá		990	783	795
B.3	Clár cáilíochta uisce		35,400	25,803	24,952
B.4	Clár Uisce Tuaithe		65,000	66,127	61,553
B.5	Uisce Éireann				
	Bunfhoinse	1,663,191			
	Géilleadh iarchurtha	11,300			
	Forlíontach	113,000			
			1,787,491	1,787,324	1,650,316
B.6	Údaráis Áitiúla		24,600	8,487	10,234
B.7	Saincheisteanna oidhreachta comhshaoil uisce		8,000	1,718	413
B.8	Timpeallacht mhuirí		4,800	2,346	2,348
B.12	Seirbhísí eile		34	68	—
—	*Comhlacht Comhairleach Uisce*		—	—	*9*
			1,931,509	**1,897,651**	**1,757,566**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin cláir (+ /- 5% agus €100,000).

B.3 Clár cáilíochta uisce

Soláthar meastacháin €35.4 milliún; olltoradh €25.803 milliún

Bhí an caiteachas €9.597 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar fholúntais nach raibh súil leo, agus deacrachtaí le poist a líonadh go háirithe poist eolaíochta san earnáil údaráis áitiúil a bhain leis an gclár cáilíochta uisce. Chomh maith leis sin, bhain moill le tús a chur leis an gClár Athchóirithe Abhann. Chomh maith leis sin, tá maoiniú ilbhliantúil ann maidir le clár INTERREG V (bearta comhshaoil) an AE, agus braitheann an méid a theastaíonn in aon bhliain ar leith ar an méid a tarraingíodh anuas sa bhliain roimhe sin.

B.5 Uisce Éireann

Soláthar meastacháin €1.674 billiún; olltoradh €1.787 billiún

€70 milliún de mhaoiniú caipitil breise curtha ar fáil do Scéim Aisíocaíochta Nasc Nua Shealadach Uisce Éireann agus €43 milliún breise do chostais oibriúcháin reatha do Uisce Éireann. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €113 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

B.6 Údaráis áitiúla

Soláthar meastacháin €24.6 milliún; olltoradh €8.487 milliún

Bhí an caiteachas €16.113 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nach ndearnadh an dul chun cinn in 2024 a bhíothas ag súil leis i ndáil le Scéim Iomarcaíochta Deontaí aistrithe uisce an údaráis áitiúil agus go raibh an ceanglas forchúitimh níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis a bhí le haisghabháil i ndáil le hiasachtaí oidhreachta seirbhísí uisce i seilbh na n-údarás áitiúil.

B.7 Saincheisteanna oidhreachta comhshaoil uisce

Soláthar meastacháin €8 milliún; olltoradh €1.718 milliún

Bhí an caiteachas €6.282 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar thearc-chaitheamh ar thionscadail bhonneagair a sholáthair forbróir. Bhí rannpháirtíocht níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar an Scéim Deontais um Leasúchán Luaidhe a bhí faoi thionchar an éilimh.

B.8 Timpeallacht mhuirí

Soláthar meastacháin €4.8 milliún; olltoradh €2.346 milliún

Bhí an caiteachas €2.454 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar an moill a bhain le rith na reachtaíochta a bhain leis an Limistéar Cosanta Muirí, rud a chiallaigh nár tabhaíodh an caiteachas measta a bhí riachtanach chun an reachtaíocht seo a chur chun feidhme. Ní dhearnadh dul chun cinn ar roinnt tionscadal taighde caipitil a rabhthas ag súil leo sa tréimhse ama a rabhthas ag súil léi. Chomh maith leis sin, chiallaigh folúntais foirne neamhlíonta i bhForas na Mara nárbh fhéidir dul chun cinn a dhéanamh ar tháirgí insoláthartha áirithe faoi CLS Fhoras na Mara mar a bhíothas ag súil leis.

Clár C Rialtas Áitiúil

				2024		2023
		Soláthar meastacháin			Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
C.1	Riarachán − pá		10,142	11,826	10,908
C.2	Riarachán – neamhphá		1,934	1,469	1,565
C.3	Ciste Rialtais Áitiúil				
	Bunfhoinse	466,158			
	Forlíontach	68,000			
			534,158	553,658	520,216
C.4	Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála		53,200	57,769	32,853
C.5	Toghchóras		5,500	4,162	3,003
C.6	An Binse Luachála		2,003	1,097	1,167
C.7	Ciste Forbartha Údaráis Áitúil an Oileáin Chomhroinnte				
	Bunfhoinse	—			
	Géilleadh iarchurtha	1,700	1,700	930	3,328
C.8	Seirbhísí eile		6,152	3,513	10,290
			614,789	**634,424**	**583,330**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin cláir (+ /- 5% agus €100,000).

C.3 Ciste Rialtais Áitiúil

Soláthar meastacháin €466.158 milliún; olltoradh €553.658 milliún

Bhí an caiteachas €87.5 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais phá agus phinsin mhéadaithe, ag eascairt as cur chun feidhme comhaontuithe pá náisiúnta, agus maoiniú breise a bheith ag teastáil do chostais thréigthe a bhain le claochlú uisce. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €68 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

C.4 Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála

Soláthar meastacháin €53.2 milliún; olltoradh €57.769 milliún

Bhí an caiteachas €4.569 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar bhoilsciú méadaithe bunaithe ar chostais tionscadail bhonneagair (tógáil stáisiúin/athchóirithe) agus an phráinn a bhain le dlús a chur le hathnuachan an fhlít éigeandála túslíne, fearais dóiteáin agus trealamh speisialtóra. Tugadh chun cinn rolladh amach "beo" an chórais Náisiúnta Slógtha agus Rialuithe ag an ionad rialaithe náisiúnta i gCúige Mumhan ón dáta a bhí beartaithe, Bealtaine 2025, go dtí Samhain 2024. Tabhaíodh roinnt costas breise i ndáil le hoibreacha beaga bonneagair chun freastal ar líon níos mó daoine agus ar threalamh breise riachtanach, mar thoradh ar earcaíocht mhéadaithe pearsanra dóiteáin a d'eascair as cur chun feidhme sainordaithe chomhaontú CCÁO a rinneadh i Meán Fómhair 2023.

C.5 Toghchóras

Soláthar meastacháin €5.5 milliún; olltoradh €4.162 milliún

Bhí an caiteachas €1.338 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais toghcháin riaracháin a bhain le pobalbhreitheanna a reáchtáladh in 2024 a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil, agus moilleanna a bhain leis na costais forbartha conartha don chóras clárúcháin toghcháin náisiúnta.

C.6 An Binse Luachála

Soláthar meastacháin €2.003 milliún; olltoradh €1.097 milliún

Bhí an caiteachas €906,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill ar bhaill foirne bhreise a earcú, laghdú ar an ngá a bhí le hachomhairc mhóra a reáchtáil lasmuigh den láthair, agus moill ar uasghrádú bhunachar sonraí an Bhinse Luachála. Lena chois sin, cuireadh moill ar aistriú oifigí an Bhinse ó Theach Holbrook go dtí Halla Mhargadh an Feirme go dtí deireadh 2025.

C.7 Ciste Forbartha Údaráis Áitiúil an Oileáin Chomhroinnte

Géilleadh iarchurtha €1.7 milliún; olltoradh €930,000.

Bhí an caiteachas €770,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar thionscadail a rabhthas ag súil leo gan a bheith ag leanúint ar aghaidh.

C.8. Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €6.152 milliún; olltoradh €3.513 milliún

Bhí an caiteachas €2.639 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nár cuireadh an clár don Chiste Méaracha i gcrích go dtí deireadh 2024 rud a chiallaigh nach raibh an maoiniú á tharraingt anuas. Lena chois sin, ní bhfuarthas aon éileamh i ndáil le díobhálacha mailíseacha in 2024, rud atá bunaithe ar éileamh agus nach furasta a thuar.

Clár D Pleanáil

				2024		2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht		Táirgeacht
		€000	€000	€000		€000
D.1	Riarachán − pá		6,655	6,101		5,821
D.2	Riarachán – neamhphá		1,268	864		1,243
D.3	An Bord Pleanála		33,933	38,245		30,879
D.4	An Binse Pleanála		600	31		31
D.5	Oifig an Rialálaí Pleanála		4,747	4,618		3,988
D.6	Beartas Pleanála		2,000	2,088		1,878
D.7	Pleanáil Náisiúnta, Réigiúnach agus Uirbeach		9,500	8,322		2,018
D.8	Pleanáil sonraí spásúlachta		500	368		500
D.9	Athghiniúint/ athbheochan uirbeach					
	Bunfhoinse	136,010				
	Géilleadh iarchurtha	8,700				
			144,710	137,722		123,939
D.10	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún		3,750	808		1,123
D.11	Rialáil Pleanála an AE agus idirnáisiúnta		350	260		164
D.12	Acmhainní agus tacaíochtaí pleanála an Údaráis Áitiúla		8,000	2,922		50
D.13	Seirbhísí eile		26,200	415		2,275
—	*Urthrá*		—	—		*1,305*
—	*Pleanáil Spásúlachta Muirí*		—	—		*438*
—	*An tÚdarás Rialála Limistéir Mhuirí*		—	—		*2,209*
—	*Suirbhéireacht Ordanáis Éireann*		—	—		*2,044*
			242,213	**202,764**		**179,905**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin cláir (+ /- 5% agus €100,000).

D3. An Bord Pleanála

Soláthar meastacháin €33.933 milliún; olltoradh €38.245 milliún

Bhí an caiteachas €4.312 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais dlí mhéadaithe don bhliain agus costais foirne mhéadaithe tabhaithe in 2024.

D.4 An Binse Pleanála

Soláthar meastacháin €600,000; olltoradh €31,000

Bhí an caiteachas €569,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí gur cuireadh moill ar éileamh dlí a rabhthas ag súil leis in 2024.

D.7 Pleanáil náisiúnta réigiúnach agus uirbeach

Soláthar meastacháin €9.500 milliún; olltoradh €8.322 milliún

Bhí an caiteachas €1.178 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill ar chríoch a chur leis an gcéad leasú ar an gCreat Pleanála Náisiúnta, a bhí mar bhonn le bac a chur ar dhul chun cinn a dhéanamh i ndáil le roinnt tionscadal maoinithe in 2024.

D.8 Pleanáil sonraí spásúlachta

Soláthar meastacháin €500,000; olltoradh €368,000

Bhí an caiteachas €132,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar athruithe foirne, agus deacracht a bhain le hacmhainní chun conraitheoir TF cuí a fháil, rud a chuaigh i bhfeidhm ar dhul chun cinn ar roinnt tionscadal spásúil áirithe.

D.10 An Ghníomhaireacht Forbartha Talún

Soláthar meastacháin €3.750 milliún; olltoradh €808,000

Bhí an caiteachas €2.942 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhaoiniú státchiste don Ghníomhaireacht Forbartha Talún (GFT) a bheith ag clúdach díreach feidhmeanna neamheacnamaíocha sonracha mar a shonraítear faoi A.29 d'Acht GFT, áit a raibh raon feidhme na hoibre incháilithe faoin alt níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis.

D.12 Acmhainní agus tacaíochtaí pleanála an Údaráis Áitiúla

Soláthar meastacháin €8 milliún; olltoradh €2.922 milliún

Bhí an caiteachas €5.078 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar dheacrachtaí margaidh a bhí ag údaráis áitiúla mar chuid den phróiseas earcaíochta do phoist bhreise.

D.13 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €26.200 milliún; olltoradh €415,000

Bhí an caiteachas €25.785 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna a bain le hIonad Imeachtaí Chorcaí agus le Tionscadal Catalyst an Iarthuaiscirt. Chomh fada is a bhain leis an leithdháileadh do sheirbhísí dlí, ar foráladh dóibh faoi D.13 freisin, ní féidir costais dlí a thuar de bhrí go bhfuil siad bunaithe ar éileamh.

Clár E Met Éireann

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
E.1	Riarachán − pá		18,744	18,002	16,279
E.2	Riarachán – neamhphá		23,335	14,415	12,615
E.3	Fo-ailt d'eagraíochtaí meitéareolaíochta idirnáisiúnta		10,300	9,639	8,038
E.4	Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile		6,020	1,606	1,309
			58,399	**43,662**	**38,241**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin cláir (+ /- 5% agus €100,000).

E.3 Fo-ailt d'eagraíochtaí meitéareolaíochta idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €10.3 milliún; olltoradh €9.639 milliún

Bhí an caiteachas €661,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill a bhain le fáltas don sonrasc do ranníocaíocht Líonra Cumarsáide Sonraí Meitéareolaíocha Réigiúnacha 2024.

E.4 Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile

Soláthar meastacháin €6.02 milliún; olltoradh €1.606 milliún

Bhí an caiteachas €4.414 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill a bhain leis an Ionad Réamhaisnéise Tuile a bheith in úsáid, moill a d'eascair as deacrachtaí a bhain leis na baill foirne speisialtóra riachtanacha a earcú agus le moilleanna tionscadail cosúla a bhain leis an Tionscadal Athbhreithnithe Samhaltaithe Cósta.

Clár F Oidhreacht

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
F.1	Riarachán − pá		48,038	42,901	38,206
F.2	Riarachán – neamhphá		9,159	7,362	8,238
F.3	An Chomhairle Oidhreachta (páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta)		16,590	16,590	14,341
F.4	Oidhreacht Thógtha		20,150	19,415	18,425
F.5	Oidhreacht náisiúnta (An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)				
	Bunfhoinse	54,400			
	Géilleadh iarchurtha	1,300			
			55,700	56,783	62,924
F.6	Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann		3,300	3,300	3,600
F.7	Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha		4,000	3,983	4,116
F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh				
	Bunfhoinse	14,750			
	Géilleadh iarchurtha	3,000			
			17,750	21,220	10,030
F.9	Uiscebhealaí Éireann				
	Bunfhoinse	49,769			
	Forlíontach	4,800			
			54,569	54,569	50,068
F.10	Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha		1,650	988	1,102
F.11	Oiriúnú aeráide		300	116	113
F.12	Droichead Caol Uisce		30,000	26,500	750
F.13	Seirbhísí eile		43	159	1,091
			261,249	**253,886**	**213,004**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriarachán cláir (+ /- 5% agus €100,000).

F.8 Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh

Soláthar meastacháin €17.750 milliún; olltoradh €21.22 milliún

Áirítear géilleadh iarchurtha €3 mhilliún a tugadh ar aghaidh ó 2023. Bhí an caiteachas €3.47 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar níos mó dul chun cinn ná mar a bhíothas ag súil leis a bheith á dhéanamh ar chlár maoinithe Bainistíochta agus Caomhnaithe Athchóirithe Tailte Portaigh an Oileáin Chomhroinnte, atá nasctha le dhá chás sáraithe AE ar leithligh.

F.9 Uiscebhealaí Éireann

Soláthar meastacháin €49.769 milliún; olltoradh €54.569 milliún

Bhí an caiteachas €4.8 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar na costais tabhaithe ag Uiscebhealaí Éireann i ndáil le cás dlí a shocrú. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €4.8 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach.

F.10 Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha

Soláthar meastacháin €1.65 milliún; olltoradh €988,000

Bhí an caiteachas €662,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nár leanadh ar aghaidh le hoibreacha caipitil beartaithe a raibh súil leo in 2024.

F.11 Oiriúnú aeráide

Soláthar meastacháin €300,000; olltoradh €116,000

Bhí an caiteachas €184,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha de bhrí nár leanadh ar aghaidh le roinnt tionscadal mar a bhíothas ag súil leo in 2024.

F.12 Droichead Uisce Caol

Soláthar meastacháin €30 milliún; olltoradh €26.5 milliún

Bhí an caiteachas €3.5 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill a bheith le tús a chur leis na hoibreacha tógála a bhain le Tionscadal an Droichid Uisce Chaoil, rud a chiallaigh go raibh roinnt costas a rabhthas ag súil leo in 2024 á dtabhú ag tús 2025.

F.13 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €43,000; olltoradh €159,000

Bhí an caiteachas €116,000 níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais dlí níos airde ná mar a bhí tuartha agus sceidil íocaíochta éagsúla, ar deacair iad a thuar.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí i gcabhair

		2024		2023
		Soláthar meastacháin	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
1	Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh	2,000	2,377	2,262
2	Fáltas ón CIS d'áitreabh (An tAcht Comhdhlúite Leasa Shóisialaigh, 2005)	741	741	741
3	Fáltais Met Éireann	12,000	10,505	9,837
4	Fáltais Urthrá	—	—	5,759
5	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí	49,098	53,993	48,846
6	Fáltais CFRE beart comhshaoil INTERREG	2,000	1,991	4,158
7	Ciste na gCuntas Díomhaoin – Cur i bhFeidhm Tús Áite do Thithíocht	3,000	3,000	3,000
8	Fáltais CFRE – Clár Limistéar an Atlantaigh INTERREG	35	6	81
9	Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	465	1,821	748
10	Cíosanna (lena n-áirítear fáltais ó chearta iascaireachta a ligean etc.)	90	78	175
11	Táillí achomhairc an Bhinse Luachála	50	46	343
12	Ciste na gCuntas Díomhaoin - Cóiríocht don Lucht Siúil	620	420	382
13	*Fáltais MARA*	—	—	—
14	Fáltais ilghnéitheacha	755	1,507	1,250
15	*SOÉ*	—	—	*64*
		70,854	**76,485**	**77,646**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos anseo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i leithreasaí i gcabhair (+/- 5% agus €100,000).

1 Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh

Soláthar meastacháin €2 milliún; réadaithe €2.377 milliún

Baineann an méadú de €377,000 go príomha leis an bpointe go bhfuil an meastachán bunaithe ar tháillí iniúchóireachta na bliana roimhe sin. Coigeartaítear táillí iniúchóireachta gach bliain chun cuntas a dhéanamh ar PIT agus sin an chúis atá le formhór an mhéadaithe.

3 Fáltais Met Éireann

Soláthar meastacháin €12 milliún; réadaithe €10.505 milliún

Baineann an t-easnamh de €1.495 milliún go príomha le moill ar fháltais ó Bhonneagar Iompair Éireann agus ar mhaoiniú ón tSaoráid um Chónascadh na hEorpa a bhí dlite in 2024 ach nach bhfuarthas go dtí 2025.

5 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí

Soláthar meastacháin €49.098 milliún; réadaithe €53.993 milliún

Bhain an t-ardú €4.895 milliún go príomha le leibhéal méadaithe earcaíochta agus luacha saothair san earnáil údaráis áitiúil chomh maith le cuid de ranníocaíochtaí aoisliúntais 2023 a bheith á fáil in 2024.

9 Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

Soláthar meastacháin €465,000; réadaithe €1.821 milliún

Bhain an méadú de €1.356 milliún ar fháltais go príomha le méadú ginearálta ar líon na gcuairteoirí ar pháirceanna náisiúnta agus ar anaclanna i rith an bhuaicshéasúir mar aon le líon níos airde cuairteoirí i rith míonna a nglactar leis atá lasmuigh den bhuaicshéasúr go traidisiúnta.

12 Ciste na gCuntas Díomhaoin - cóiríocht don lucht siúil

Soláthar meastacháin €620,000; réadaithe €420,000

Baineann an tearc-chaitheamh de €200,000 le dúshláin a bhí le sárú ag roinnt údarás áitiúil rud a chiallaigh nach raibh ar a gcumas tionscadail faofa a bhain le Cuntas Díomhaoin a chríochnú roimh dheireadh na bliana. I measc na dúshlán bhí rochtain ar roinnt láithreán agus infhaighteacht conraitheoirí chun dlús a chur le tionscadail.

14 Fáltais ilghnéitheacha

Soláthar meastacháin €755,000; réadaithe €1.507 milliún

Ardú €752,000 a bhí i gceist toisc gur deacair fáltais ilghnéitheacha a thuar go hiontaofa.

4.2 Fáltais bhreise iníoctha leis an Státchiste

	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéid ar 1 Eanáir	—	—
Aisíocaíochtaí faoi Chlár Infheistíochta Tithíochta Sóisialta na nÚdarás Áitiúil (SHIP)	225	6,066
Ranníocaíochtaí pinsin an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe	113	122
Fuascailt na dtionscadal a mhaoinítear faoin scéim Cúnaimh Caipitil Tithíochta Deonaí	77	80
Géilleadh deonach pá	25	54
Aisíoc éarlaisí a bhain le díol talún	15	—
Díol tailte urthrá	15	—
Aisíocaíochtaí tithíochta	—	8,203
Aisíocaíocht faoin scéim deisiúcháin agus leasúcháin	—	41
Aistrithe chuig an Státchiste	(470)	(14,566)
Iarmhéid ar 31 Nollaig	**—**	**—**

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2024	2023
Líon na mball foirne ag deireadh na bliana		
Roinn	1,738	1,675
Gníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil	27	109
An Bord Pleanála	273	241
An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe	124	91
An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe	190	156
An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe	28	19
Oifig an Rialálaí Pleanála	46	36
An Ghníomhaireacht Forbartha Talún	4	3
An Chomhairle Oidhreachta	28	26
Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta	30	27
Uiscebhealaí Éireann	379	362
MARA [a]	—	23
Iomlán [b]	**2,867**	**2,768**

Nóta [a] Aistríodh freagracht as na feidhmeanna riaracháin agus aireachta urthrá lena n-áirítear MARA chuig An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide (Vóta 29) le héifeacht ón 1 Eanáir 2024 (IR 236 de 2024).

[b] Baineann líon na bhfostaithe do Ghníomhaireachtaí leis na fostaithe atá maoinithe ag an Roinn, agus ní fostaithe na Gníomhaireachta ar fad.

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne

	2024 €000	2023 €000
Tuarastal	102,534	93,384
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	721	563
Liúntais eile	2,149	1,937
Ragobair	1,485	1,395
ÁSPC an fhostóra	9,837	8,710
Pá iomlán	**116,726**	**105,989**

Luach saothair fhoireann na gníomhaireachta	2024	2023
	€000	€000
Tuarastal	60,123	58,869
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	173	155
Liúntais eile	1,507	1,554
Ragobair	994	1,199
ÁSPC an fhostóra	6,324	5,718
Pá iomlán	**69,121**	**67,495**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2024	2023
			€	€
Foireann na Roinne				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	279	21	24,551	36,718
Liúntais eile	211	96	33,099	33,596
Ragobair	271	36	48,511	40,476
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	232	89	56,220	57,963

Nóta [a] Baineann na sonraí pá, liúntais agus luach saothair eile thuas le foireann na Roinne a íoctar go díreach ón Vóta faoi chláir A go F.

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2024	2023
			€	€
Foireann na Gníomhaireachta				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	21	7	25,234	15,504
Liúntais eile	344	38	15,360	15,467
Ragobair	287	26	20,362	23,213
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	216	100	28,647	37,629

5.4 Bandaí pá fhostaithe na roinne

Líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a bhfuil a sochair fostaithe iomlána (lena n-áirítear pá bunúsach, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra san áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda €10,000 ó €60,000 aníos.

Bandaí pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	**Go**	**2024**	**2023**
20,000	59,999	939	963
60,000	69,999	167	165
70,000	79,999	130	149
80,000	89,999	166	151
90,000	99,999	123	73
100,000	109,999	57	50
110,000	119,999	53	45
120,000	129,999	26	13
130,000	139,999	10	2
140,000	149,999	5	2
150,000	159,999	0	2
160,000	169,999	2	6
170,000	179,999	7	2
180,000	189,999	1	—
190,000	199,999	—	—
200,000	209,999	—	—
210,000	219,999	—	—
220,000	229,999	—	—
230,000	239,999	—	—
240,000	249,999	—	—
250,000	259,999	—	—
260,000	269,999	1	1

5.5 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2024	**2023**
	€000	**€000**
Bunphá	266	261
	266	**261**

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina bhall de Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí 2013, agus ní théann a theidlíochtaí do shochair scoir thar théarmaí na scéime sin. Níl luach na sochar scoir a thuilltear sa tréimhse san áireamh thuas.

5.6 Socruithe luach saothair eile

Rinneadh naoi státseirbhíseach déag atá ar scor a bhí ag fáil pinsean státseirbhíse a athfhruiliú ar bhonn táille ar chostas iomlán de €65,225. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Áirítear sa chuntas sin caiteachas €317,765 4 i leith ceathrar oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn do 2024 ar fad nó do chuid de 2024 agus ar íoc an Roinn a dtuarastail.

5.7 Ró-íocaíochtaí párolla

ar 31 Nollaig	**Number of recipients**	**2024** **€**	**2023** **€**
Ró-íocaíochtaí	80	155,157	138,531
Pleananna téarnaimh i bhfeidhm	21	42,128	43,700

Aistríodh ceathrar le ró-íocaíochtaí ar luach €4,014 isteach sa Roinn i rith na bliana.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Coistí, coimisiúin agus fiosrúcháin speisialta

	Bliain an cheapacháin	Caiteachas carnach go dtí deireadh 2024	2024	2023
		€000	€000	€000
Coimisiúin cuspóra sheasta				
An Coimisiún Tithíochta [a]	2021	2,602	397	1,947

Nóta [a] I gcomhréir leis na gealltanais a tugadh in *Clár an Rialtais agus Tithíocht do Chách:* Bhunaigh an Rialtas *Plean Nua Tithíochta d'Éirinn* i mí na Nollag 2021 chun scrúdú agus athbhreithniú neamhspleách a dhéanamh ar an gcóras tithíochta in Éirinn. Clúdaítear i dtéarmaí tagartha an Choimisiúin raon leathan saincheisteanna a bhaineann le tithíocht, ceann acu ná breithniú a dhéanamh ar na saincheisteanna bunreachtúla casta a thagann chun cinn sa réimse sin agus foclaíocht chuí a mholadh le haghaidh reifreann ar thithíocht. Chuir an Coimisiún críoch lena chuid oibre ag deireadh Ráithe 2 2024.

6.2 Costais chúitimh agus dlí

Íocaíochtaí/costais a d'íoc an Roinn sa bhliain [a]

	Éilimh ag			Iomlán	Iomlán
	Fostaithe	baill den phobal	Fíneálacha an AE	2024	2023
Líon na gcásanna	3	8	—	11	18
	€000	€000		€000	€000
Costais dlí na Roinne féin	—	8	—	8	—
Fíneálacha an AE	—	—	—	—	1,245
Íocaíochtaí ag/thar ceann na Roinne					
Cúiteamh	—	71	—	71	164
Costais dlí	—	1,962	—	1,962	2,994
Costais eile	2	—	—	2	23
Iomlán 2024 [b]	**2**	**2,041**	—	**2,043**	**4,426**
2023 Iomlán	—	3,181	1,245	4,426	

Nóta [a] Ar an 31 Nollaig 2024, tá sé curtha san áireamh ag an Roinn i gcreidiúnaithe eile atá dlite, agus is é €676 na costais dlí iomlána amuigh atá dlite don Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát.

[b] Ag an 31 Nollaig 2024, bhí deich gcás dlíthíochta ghinearálta fós oscailte.

Costais charnacha na gcásanna a tugadh chun críche in 2024			
	Éilimh ag		**Iomlán**
	Fostaithe	**Baill den phobal**	
Líon na gcásanna	—	1	1
	€000	**€000**	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	—	7	7
Íocaíochtaí ag/thar ceann na Roinne/na hOifige			
Cúiteamh	—	1,000	1,000
Costais dlí	—	175	175
Costais eile		—	—
Iomlán	**—**	**1,182**	**1,182**

6.3 Ús ar íocaíocht dhéanach

ar 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€	**€**
Iomlán na n-íocaíochtaí úis agus cúitimh	**25,043**	**14,522**

6.4 Maoiniú ón gCrannchur Náisiúnta

			2024	**2023**
		Meastachán	**Táirgeacht**	**Táirgeacht**
		€000	**€000**	**€000**
Cur síos fo-cheannteidil				
A.9	Áiseanna pobail	500	500	246
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach	4,199	4,199	4,849
F.3	An Chomhairle Oidhreachta	16,590	16,590	14,341
		21,289	**21,289**	**19,436**

6.5 Maoiniú ón Aontas Eorpach

Áirítear leis an toradh a thaispeántar i bhfo-cheannteidil B.3 go dtí B.8 íocaíochtaí i ndáil le gníomhaíochtaí atá cómhaoinithe ag INTERREG. Seo a leanas na meastacháin ar chaiteachas agus ar thorthaí iarbhír.

		Meastachán €000	2024 Táirgeacht €000	2023 Táirgeacht €000
Cur síos fo-cheannteidil				
B.3	Clár cáilíochta uisce	1,935	—	3,902
B.8	Timpeallacht mhuirí	75	11	30

Áirítear ar an toradh i bhFo-cheannteidil B.3, F.5 agus F.8, an caiteachas seo a leanas i ndáil le gníomhaíochtaí atá á gcómhaoiniú ag Clár LIFE an AE.

		2024 Táirgeacht €000	2023 Táirgeacht €000
Cur síos fo-cheannteidil			
B.3	Clár cáilíochta uisce	750	750
F.5	Oidhreacht nádúrtha (Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)	4,837	1,879
F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh	50	116

6.6 Díscríbhinní

Díscríobhadh na suimeanna seo a leanas sa bhliain	2024 €	2023 €
Urthrá – táillí	—	**12,609**

6.7 Calaois agus calaois amhrasta

Tá an Roinn ar an eolas faoi chalaois líomhnaithe a bhaineann le húdarás áitiúil a bhaineann le híocaíochtaí chun seirbhísí uisce a sholáthar. Tá an cás seo á fhiosrú ag an nGarda Síochána agus tá an Roinn ag fanacht le toradh an imscrúdaithe.

Nóta 7 Iarmhéideanna Ciste

7.1 Cuntas an Chiste Forbartha Uirbí

	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéid tosaigh	14,903	1,428
Admhálacha	958	18,844
Caiteachas don bhliain	(3,939)	(5,369)
	11,922	**14,903**

Is clár de chuid Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) é an Ciste Forbraíochta Uirbí chun tacú le tionscnaimh chomhtháite athghiniúna i lárionaid uirbeacha ainmnithe. Tá an scéim á hoibriú ag tionóil réigiúnacha ar údaráis bhainistíochta iad atá freagrach as caiteachas incháilithe ar thionscadail fhaofa a fhíorú. Cuireann an Roinn cistí ar fáil (ar threoir ón údarás bainistíochta agus faoi réir fhíorú an údaráis bhainistíochta) chun aisíocaíocht a dhéanamh le húdaráis áitiúla ar bhonn maoinithe meaitseála. Breithníodh iarratais ar incháilitheacht faoin gCiste i mí na Nollag 2015 agus reáchtáladh an clár don tréimhse go dtí deireadh 2020. Leanfar le híocaíochtaí faoin gclár sa chéad leath de 2025. Léiríonn an t-iarmhéid sa Chiste réamh-mhaoiniú a cuireadh ar fáil ó CFRE go dtí go bhfaighfear éilimh fhíoraithe i leith na dtionscadal lena mbaineann.

7.2 Ciste Fáltas Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta

	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid tosaigh	67,987	67,754
Athearraíocht do Thithíocht ar dTús/CCTiS [a]	(54,400)	—
Costais neamh-in-aisghabhála [b]	(228)	(105)
Ús a tuilleadh	347	338
Iarmhéid deiridh ar an 31 Nollaig	**13,706**	**67,987**

Nóta [a] In 2023, baineadh athearraíocht as maoiniú luach €30.05 milliún sa Chiste Fálacha Imrothlacha sa scéim Cíos Costais Tionóntaí in Situ agus €15 milliún don scéim Tithíocht ar dTús. Níor léiríodh an méid sin i gcuntas leithreasa 2023, áfach. In 2024, baineadh athearraíocht as maoiniú luach €2.35 milliún sa scéim Cíos Costais Tionóntaí in Situ agus €7 milliún don scéim Tithíocht ar dTús.

[b] Tá costais áirithe a thabhaíonn an Ghníomhaireacht Tithíochta amhail táillí dlí agus gairmiúla agus costais éadála tithíochta eile neamh-inghnóthaithe agus, dá bhrí sin, laghdaíonn siad iarmhéid foriomlán an Chiste.

Is ciste imrothlach é Ciste Éadálacha na Gníomhaireachta Tithíochta (HAA) a bunaíodh le héifeacht ón 1 Eanáir 2017 agus é mar chuspóir aige réadmhaoin fholamh a fháil ó bhainc, infheisteoirí agus ón margadh oscailte (go príomha le haghaidh réadmhaoin Tús Áite do Thithíocht) i gceantair ina bhfuil leibhéil arda éilimh ar thithíocht shóisialta thar an tréimhse go dtí 2021. Dhíol an Ghníomhaireacht na tithe, ar a gcostas, le comhlachtaí ceadaithe tithíochta chun an Ciste a athlánú.

Faoin ngealltanas i *dTithíocht do Chách*, tugadh athbhreithniú ar chiste an HAA chun críche in 2022. Rinne an t-athbhreithniú sin imscrúdú ar na dúshláin a bhí roimh an gCiste, agus ba é an ceann ba shuntasaí díobh ná infhaighteacht laghdaithe aonad oiriúnach ó bhainc agus ó chistí cothromais. Bhí sé sin go príomha mar gheall ar dhíol iasachtaí neamhthuillmheacha le heintitis neamhbhaincéireachta agus athruithe ar an gcaoi a rabhthas ag déileáil le hiasachtaí neamhthuillmheacha. Rinneadh iniúchadh san athbhreithniú freisin ar dheiseanna a bhí dírithe ar an gciste a athdhéanamh chun tacú le tionscnaimh eile laistigh de *Thithíocht do Chách*, go háirithe d'iarratasóirí ar thithíocht shóisialta atá gan dídean.

Le linn 2023 agus go luath in 2024, d'aimsigh an Roinn an ceadú ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe chun athearraíocht a bhaint as an gciste le haghaidh scéimeanna Tús Áite do Thithíocht agus Cíosa de réir Costais Tionónta in Situ.

7.3 Ciste Fála Talún

	2024	2023
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	208,718	125,000
Aistriú chuig an gciste	—	114,000
Caiteachas don bhliain	(24,492)	(31,485)
Ús a tuilleadh	1,828	1,203
Iarmhéid deiridh ar an 31 Nollaig	**186,054**	**208,718**

Bunaíodh an Ciste Fála Talún i mí na Nollag 2022. Luaigh athbhreithniú ar thalamh a bhí ar fáil d'údaráis áitiúla a cuireadh i gcrích in 2022, go raibh ganntanas talún ar fáil chun spriocanna tógála tithíochta sóisialta de chuid *Tithíocht do Chách* a bhaint amach. Bunaíodh an ciste chun ceannach talún a éascú thar ceann na n-údarás áitiúil, chun a chinntiú go bhfuil na bainc thalún riachtanacha ar fáil chun spriocanna seachadta a bhaint amach. Déanann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta faireachán ar bhainistiú an chiste, agus tá an Ghníomhaireacht Tithíochta freagrach as feidhmiú laethúil an chiste, lena n-áirítear bainistiú airgeadais, an próiseas éadála agus aistriú ar aghaidh talún a fuarthas chuig na húdaráis áitiúla.

Leithdháileadh €125 milliún chuig an nGníomhaireacht Tithíochta i mí na Nollag 2022 chun an ciste a bhunú. I mí na Samhna 2023, cuireadh síneadh leis an gCiste go dtí 2024, agus leathnaíodh a shainchúram chun suíomhanna a fháil do sheachadadh tithíochta incheannaithe agus tionachta measctha. D'aistrigh an Roinn €114 milliún chuig an nGníomhaireacht Tithíochta don Chiste in 2023.

Faoi dheireadh 2024, bhí 72 iarratas ar fad ar an gCiste faofa agus bhí 24 iarratas fós gníomhach agus bhí 21 fáil críochnaithe amhail ag an 31 Nollaig 2024.